PROVEDBENI PROGRAM OPĆINE NEREŽIŠĆA ZA RAZDOBLJE 2026. - 2029.

Nositelj izrade: Općina Nerežišća
Izvođač: PODUZETNIČKI CENTAR AKTIVA d.o.o.
Izrađeno: listopad, 2025.

SADRŽAJ

Predgovor 1
1. UVOD 4
2. OPIS KRATKOROČNIH RAZVOJNIH IZAZOVA I POTENCIJALA U SAMOUPRAVNOM PODRUČJU 8
2.1. Osnovni podaci i prostorni kontekst 8
2.2. Opća infrastruktura 9
2.3. Društveni razvoj (demografija, usluge, kultura, sport) 20
2.4. Gospodarstvo i turizam 28
2.5. Okoliš, energija i komunalni sustavi 34
3. DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA 34
4. MJERE, AKTIVNOSTI I RAZVOJNI PROJEKTI 44
5. POKAZATELJI REZULTATA MJERA 56
6. INDIKATIVNI FINANCIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU MJERA 60
7. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE 64
7.1. Sustav praćenja provedbe 64
7.2. Način praćenja provedbe mjera 64
7.3. Izvještavanje o provedbi 64
7.4. Mehanizmi revizije i ažuriranja programa 65
7.5. Transparentnost i komunikacija s javnošću 65

Predgovor

Provedbeni program Općine Nerežišća za razdoblje 2026.–2029. izrađen je u skladu s Uputama 2.0 Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (lipanj 2025.) te Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22). Dokument je rezultat koordiniranog procesa planiranja koji uključuje analizu postojećeg stanja, evaluaciju prethodnog provedbenog programa 2022.–2025., identifikaciju potreba i potencijala, te definiranje mjera, aktivnosti i pokazatelja.

Provedbeni program je kratkoročni akt strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji izrađuje i donosi izvršno tijelo JLP(R)S. Kao provedbeni akt lokalne i regionalne razine, cilj mu je osigurati upravnim tijelima JLP(R)S i ostalim dionicima zajednice učinkovit i djelotvoran alat za provedbu posebnih ciljeva i prioriteta djelovanja te ostvarenje postavljene vizije razvoja. Izrada provedbenih programa obvezna je sukladno odredbama navedenog Zakona.

Izrada je provedena metodologijom koja obuhvaća:

- pregled i analizu strateških dokumenata viših razina (NRS 2030, Plan razvoja Splitsko-dalmatinske županije 2022.–2027.),
- konzultacije s nositeljima mjera, ustanovama, gospodarskim sektorom i civilnim društvom,
- usklađenje mjera s programskom klasifikacijom Proračuna Općine Nerežišća,
- definiranje indikativnog financijskog okvira i pokazatelja rezultata/učinaka,
- izradu tabličnog prikaza (Prilog 1) prema obrascu iz Uputa 2.0.

Provedbeni program predstavlja ključni operativni dokument lokalne razvojne politike, kojim se postavljaju prioriteti, utvrđuju mjere i planiraju projekti za razdoblje 2026.–2029., u funkciji ostvarivanja ciljeva definiranih strateškim dokumentima višeg reda. Elementi sadržani u Provedbenom programu moraju omogućiti praćenje ostvarenih rezultata, pravodobno uočavanje odstupanja te ocjenu hoće li provedba mjera imati željeni ishod ili će biti potrebne prilagodbe. Program je moguće ažurirati po potrebi radi prilagodbe promjenama u politici, fiskalnom okruženju ili nepredviđenim okolnostima.

Zakonodavni okvir

Izrada i provedba ovog dokumenta temelji se na sljedećim propisima i smjernicama:

Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22) – uređuje sustav strateškog planiranja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te način pripreme, izrade, provedbe, izvješćivanja, praćenja i vrednovanja akata strateškog planiranja;

Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od lokalnog i područnog (regionalnog) značaja (NN 37/23) (ranije NN 89/18) – propisuje obvezni sadržaj provedbenih programa JLP(R)S;

- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 144/05, 123/17);
- Zakon o proračunu (NN 144/21) i načela programskog proračuna;
- relevantni podzakonski akti, metodološki priručnici i upute nadležnih tijela;
- Statut Općine Nerežišća i drugi akti lokalnog značaja.

Strateški okvir

Provedbeni program usklađen je s dokumentima nacionalne i županijske razine i osigurava vertikalnu koherentnost planske hijerarhije:

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. (NRS 2030) – strateški ciljevi SC1–SC13, strukturirani unutar razvojnih smjerova:

- Održivo gospodarstvo i društvo (konkurentno i inovativno gospodarstvo; obrazovani i zaposleni ljudi; učinkovita javna uprava i pravosuđe; međunarodna prepoznatljivost),
- Jačanje otpornosti na krize (zdrav, aktivan i kvalitetan život; demografska revitalizacija; sigurnost za stabilan razvoj),
- Zelena i digitalna tranzicija (ekološka i energetska tranzicija; samodostatnost u hrani i biogospodarstvo; održiva mobilnost; digitalna tranzicija društva i gospodarstva),
- Ravnomjeran regionalni razvoj (razvoj potpomognutih i posebnih područja; jačanje regionalne konkurentnosti).

NRS 2030 je usklađena s Višegodišnjim financijskim okvirom EU i ciljevima kohezijske politike 2021.–2027.: Pametnija Europa, Zelena Europa bez ugljika, Povezanija Europa, Socijalnija Europa i Europa bliža građanima.

Plan razvoja Splitsko-dalmatinske županije 2022.–2027. (projekcije do 2030.) – županijski ciljevi i prioriteti koji se operacionaliziraju lokalnim mjerama; relevantni sektorski i lokalni planovi (prostorni plan, plan gospodarenja otpadom, energetski plan, planovi iz područja društvenih djelatnosti, kulturna strategija i dr.).

Dokument se oslanja na principe održivog razvoja, digitalne tranzicije, otpornosti zajednice, energetske učinkovitosti i sudjelovanja građana u planiranju, te osigurava povezanost s proračunom kroz programsku klasifikaciju i praćenje učinaka po mjerama.

1. UVOD

1.1. Samoupravni djelokrug JLS i najvažnije javne politike za čiju je pripremu i provedbu nadležna samoupravna jedinica

Općina Nerežišća, kao jedinica lokalne samouprave, u okviru Ustava Republike Hrvatske i Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, samostalno obavlja poslove iz svojeg samoupravnog djelokruga kojima se neposredno ostvaruju potrebe i interesi građana koji na njezinom području žive.

Samoupravni djelokrug obuhvaća planiranje, upravljanje i organizaciju poslova od lokalnog značaja, a koji nisu dodijeljeni državnim tijelima. U skladu s člankom 19. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Općina obavlja osobito poslove koji se odnose na:

- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo i održavanje komunalne infrastrukture,
- brigu o uređenju naselja i stanovanju,
- gospodarenje prostorom i zaštitu okoliša,
- lokalni razvoj i poticanje poduzetništva,
- razvoj turizma i promicanje kulturne baštine,
- predškolski odgoj i osnovno obrazovanje u skladu s propisima,
- socijalnu skrb, zdravstvenu zaštitu i zaštitu potrošača,
- kulturu, tehničku kulturu, sport i rekreaciju,
- zaštitu i spašavanje te civilnu zaštitu,
- javni prijevoz i održivu mobilnost,
- informatički i digitalni razvoj lokalne uprave,
- te druge poslove utvrđene posebnim zakonima i statutom Općine.

U okviru tih nadležnosti, Općina Nerežišća priprema, provodi i prati **lokalne javne politike** koje imaju za cilj:

1. **Održivi gospodarski i prostorni razvoj** – poticanje ulaganja, razvoja poduzetništva, turizma i održivog korištenja prostora.
2. **Razvoj komunalne i društvene infrastrukture** – unaprjeđenje javnih prostora, prometne i vodno - komunalne infrastrukture, kao i energetske učinkovitosti.
3. **Zaštitu okoliša i zelenu tranziciju** – promicanje ekološke svijesti, gospodarenje otpadom, korištenje obnovljivih izvora energije i prilagodbu klimatskim promjenama.
4. **Razvoj ljudskih potencijala i društvene uključenosti** – ulaganja u obrazovanje, zdravstvo, socijalne programe i aktivan život stanovnika.

5. **Jačanje digitalne i institucionalne spremnosti** – modernizaciju javne uprave, digitalizaciju usluga i transparentno upravljanje javnim resursima.

Ostvarivanje ovih politika temelji se na načelima **transparentnosti, participativnog odlučivanja i održivog razvoja**, uz kontinuiranu suradnju s građanima, županijskim i državnim tijelima, te europskim i nacionalnim programima financiranja.
Tijela općine su Općinski načelnik i Općinsko vijeće.

Općinsko vijeće predstavničko je tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi akte u okviru djelokruga jedinice lokalne samouprave te obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom jedinice lokalne samouprave. Broj članova predstavničkog tijela mora biti neparan, a određuje se statutom jedinice lokalne samouprave. Općinsko vijeće Općine Nerežišća broji 7 članova od kojih je jedan predsjednik, a ostali su vijećnici. Način rada predstavničkog tijela uređuje se poslovnikom predstavničkog tijela, u skladu sa zakonom i statutom. Predstavničko tijelo odlučuje većinom glasova, ako je na sjednici nazočna većina članova. Statut, proračun i godišnji obračun donose se većinom glasova svih članova predstavničkog tijela.

Radna tijela Općinskog vijeća su:

- Komisija za izbor i imenovanja
- Komisija za Statut, Poslovnik i normativnu djelatnost
- Mandatna komisija

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom povjereni Općini, ustrojen je Jedinstveni upravni odjel.

Slika 2. unutarnje ustrojstvo Općine

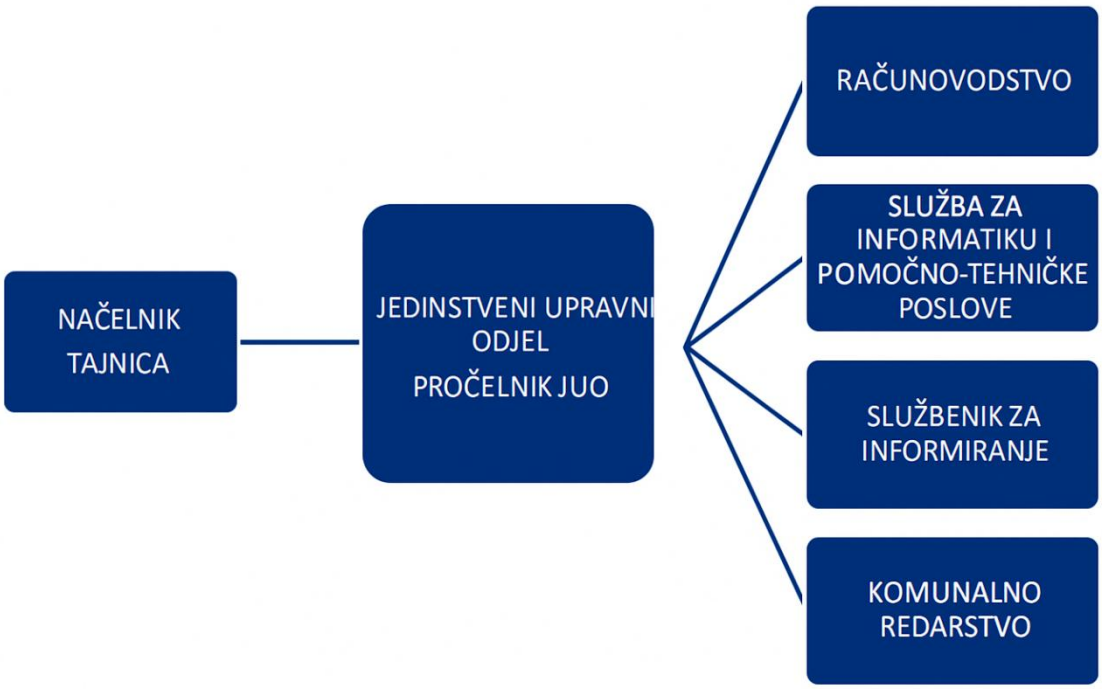

1.2. Vizija razvoja Općine Nerežišća 2026.–2029.

Vizija Općine Nerežišća za razdoblje 2026.–2029. glasi:

„Općina Nerežišća – središte ugodnog i kvalitetnog života, održivog razvoja i prepoznatljive mediteranske autentičnosti, koja uspješno spaja tradiciju, znanje i inovacije."

Vizija izražava težnju da Općina Nerežišća postane primjer uspješne i uravnotežene zajednice koja osigurava visoku kvalitetu života svojim stanovnicima, omogućuje razvoj lokalnog gospodarstva i turističkog sektora, te čuva i promiče kulturnu i prirodnu baštinu otoka Brača.

Naglasak vizije stavljen je na:

- održivo korištenje resursa i prostora,
- razvoj infrastrukture i javnih usluga,
- poticanje demografske obnove i društvene solidarnosti,
- zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost,
- digitalnu transformaciju i otvorenu upravu,

- razvoj poduzetništva, obrtništva i održivog turizma,
- očuvanje kulturnog identiteta i tradicije mjesta.

1.3. Misija

Misija Općine Nerežišća proizlazi iz njezinih zakonskih nadležnosti, strateških ciljeva i potreba zajednice. Ona glasi:

„Unaprjeđivati kvalitetu života građana i poslovno okruženje kroz učinkovitu javnu upravu, ulaganja u infrastrukturu, održivo gospodarstvo i društvenu uključenost, uz očuvanje kulturne i prirodne baštine otoka Brača."

Misija usmjerava djelovanje Općine prema stvaranju prepoznatljive lokalne zajednice koja njeguje partnerske odnose s građanima, gospodarstvom i civilnim društvom te koristi suvremene alate upravljanja, planiranja i digitalizacije.

2. OPIS KRATKOROČNIH RAZVOJNIH IZAZOVA I POTENCIJALA U SAMOUPRAVNOM PODRUČJU

2.1. Osnovni podaci i prostorni kontekst

Općina Nerežišća nalazi se u središnjem dijelu otoka Brača (Splitsko - dalmatinska županija), na nadmorskoj visini oko 382 m, podno nekadašnje utvrde Grace, na kamenitom obronku Grižice. Administrativno obuhvaća naselja Nerežišća, Donji Humac i Dračevica, a teritorijalno i naselje Murvica (u sastavu općine, u blizini Bola).[1]

Površina administrativnog kopnenog područja: ≈ 78,8 km² (ukupno područje ≈ 109,5 km² uključivo akvatorij).
Stanovništvo (Popis 2021.): 878 stanovnika (≈ 11 st./km²).[2]
Prema podacima DZS-a Stanovništvo – pregled po gradovima i općinama od 30. rujna 2025., vidljiv je rast broja stanovnika na području općine. S datumom 31. prosinca 2024. procjena je da na području Općine boravi 906 stanovnika.[3]
Geostrateška uloga: središnji cestovni čvor otoka, između Supetra (sjever) i Bola (jug).

Općina je član LAG-a Brač. Širi LAG obuhvaća kopneni prostor otoka Brača (≈ 395,4 km²) i pripadajući akvatorij.

Slika 1. Geografski položaj Nerežišća na Braču

[1] https://nerezisca.hr/mjesta/donji-humac.html
[2] Državni zavod za statistiku - Objavljeni konačni rezultati Popisa 2021.
[3] Stanovništvo | Državni zavod za statistiku

2.2. Opća infrastruktura

2.2.1. Prostorno planiranje i razvojne zone

Prostorno planiranje predstavlja temeljni instrument kojim se usmjerava prostorni i gospodarski razvoj Općine Nerežišća u skladu s načelima održivosti, zaštite prostora i racionalnog korištenja prirodnih resursa. Cilj prostornog planiranja je uravnotežen razvoj svih naselja, očuvanje kulturnog identiteta, zaštita okoliša te stvaranje preduvjeta za gospodarski i društveni napredak.

Općina Nerežišća provodi prostorno planiranje u skladu s Prostornim planom uređenja Općine Nerežišća (PPUO), koji obuhvaća tekstualni i grafički dio te više izmjena i dopuna. Plan definira osnovnu namjenu površina, uvjete gradnje, prometnu i komunalnu infrastrukturu, zaštitu kulturne i prirodne baštine te određuje područja planiranog razvoja i uređenja.

U okviru prostornog plana određene su razvojne zone koje imaju strateški značaj za gospodarski i turistički razvoj općine. Svaka od zona obuhvaćena je zasebnim Urbanističkim planom uređenja (UPU) kojim se detaljnije određuju namjena površina, oblikovanje građevinskih područja i komunalna infrastruktura.

Najznačajnije razvojne zone su:
- Poslovno-gospodarska zona „Balun–Vrpolje" – predviđena za razvoj manjih i srednjih poduzeća, obrta, skladišta i srodnih djelatnosti. Cilj zone je potaknuti lokalno gospodarstvo i smanjiti ovisnost o sezonskom turizmu.
- Zona „Smrka" – namijenjena poslovno-gospodarskim i nautičko-turističkim sadržajima. Zbog svog položaja uz obalu ima potencijal za razvoj luka nautičkog turizma i pratećih sadržaja.
- Poslovno-gospodarska zona „Dumanići" – planirana kao prostor za servisne i zanatske djelatnosti koje će doprinijeti razvoju lokalne infrastrukture.
- Turistička zona „Zamirje–Gustirna Rat" – predviđena za izgradnju turističkog naselja visoke kvalitete s pratećim ugostiteljskim, rekreacijskim i javnim sadržajima.

Prostorno planiranje u Općini Nerežišća temelji se na sljedećim načelima:
- Održivi razvoj – ravnoteža između gospodarskog razvoja, zaštite okoliša i očuvanja prirodnih resursa.
- Racionalno korištenje prostora – sprječavanje nekontrolirane izgradnje i očuvanje vrijednih krajobraza i poljoprivrednog zemljišta.
- Usklađenost s višim razinama planiranja – planovi općine usklađuju se s Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije i državnim prostornim dokumentima.
- Sudjelovanje javnosti – tijekom izrade i izmjena prostornih planova provodi se javna

rasprava i omogućuje građanima uvid te davanje prijedloga i primjedbi.
Postupak izrade, izmjena i dopuna prostornih planova uključuje izradu stručnih podloga, javni uvid i raspravu, te donošenje plana na sjednici Općinskog vijeća. Za svaku razvojnu zonu izrađuje se poseban UPU, koji detaljno definira infrastrukturne i građevinske uvjete te štiti okolišne vrijednosti.

Prostorno planiranje i određivanje razvojnih zona ključni su elementi dugoročnog razvoja Općine Nerežišća. Kroz jasno definirane prostorne dokumente i planove, općina osigurava uravnotežen odnos između gospodarskog napretka, očuvanja okoliša i kvalitete života stanovnika. Posebna pažnja posvećuje se razvoju gospodarskih i turističkih zona, uz strogo poštivanje zakonskih i ekoloških standarda, čime se stvara temelj za održiv i konkurentan razvoj općine u budućnosti.

2.2.2. Cestovna i pomorska infrastruktura

Cestovna mreža razvrstana je prema funkcionalnom značaju i očekivanom prometnom opterećenju na sljedeće kategorije:

Državne ceste

- Supetar-Nerežišća-Sumartin (D-113) u dužini od 39,76 km
- Milna - Nerežišće (D-114)

Županijske ceste

- Škrip - Nerežišća (Ž-6189)
- Vidova gora (Ž-6190)

Lokalne ceste

- L-67173: (Donji Humac) – D-113 (Naselje Nerežišća)
- L-67172: D-114 (Donji Humac) – D-113 (pravac prema naselju Supetar)

Sjeverni dio Općine je dobro povezan sa okolnim i širim područjem, dok je južni dio slabo povezan sa sjevernim područjem. Postoji samo jedna makadamska cesta prema priobalnom području Općine: Ž-6190 - zaselak Obršje - uvala Vela Farska – Murvica (Općina Bol). Postoje i sljedeće nerazvijene ceste: vojna cesta do uvale Kruščica i Veli Hrastovik- Dragevode.

Postoji potreba za rekonstrukcijom nerazvrstanih cesta, uključujući poljske i šumske puteve koji nisu pogodni za sigurno odvijanje prometa zbog neadekvatne širine i bez suvremenog kolnika. S druge strane, nerazvrstane ceste predstavljaju značajan potencijal kojeg je, osim s prometnog aspekta, nužno aktivirati i radi gospodarskog razvoja. Postoji potreba i za izgradnjom i rekonstrukcijom ostalih cesta na području općine. U Općini nema pomorskih luka

niti luka posebne namjene. No, kako Općina Nerežišća posjeduje mnogo uvala potrebno je regulirati promet malim plovilima u vidu opremanja uvala za isti.

Postojeće uvale su:

- uvala Smrka,
- uvala Blaca,
- uvala Krušica,
- uvala Vela Farska.

2.2.3. Energetski sustav

Energetski sustav na području Općina Nerežišća i otoka Brač uključen je u širi sustav elektroopskrbe županije i Republike Hrvatske, a karakteriziran je i značajnim proizvodnim kapacitetima na kopnenom dijelu te infrastrukturnim izazovima vezanima uz otok i zaobalne dijelove.

Na razini Splitsko- dalmatinske županije, pet hidroelektrana na rijeci Cetina — HE Peruđa, HE Orlovac, HE Đale, HE Zakučac i HE Kraljevica — ostvaruju značajan dio električne proizvodnje. Prema ranijim podacima, te elektrane imaju ukupnu instaliranu snagu od oko 88 MW, što je činilo približno 24 % elektroenergetskih kapaciteta županije, odnosno oko 43 % ukupne hidroenergetske proizvodnje u Hrvatskoj.

Međutim, u novije vrijeme, s razvojem tehnologije, većim udjelom obnovljivih izvora i promjenama mrežnih uvjeta, struktura proizvodnje i potrošnje energije se mijenja. Nacionalne strategije, kao što su Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. (gledano prema 2050.), predviđaju povećanje udjela obnovljivih izvora i modernizaciju prijenosne mreže.

Infrastruktura elektroopskrbe – otočni kontekst

Na području Općine Nerežišća nalazi se vrlo važan element prijenosne mreže – trafostanica i pripadajući dalekovodi. Trafostanica TS 110/35 kV Nerežišća s instaliranom snagom 1 × 20 MVA izgrađena je 1988. godine. Dalekovodi 110 kV uspostavljeni su kroz otočni prijenos: npr. od trafostanice TS Dugi Rat na kopnu do Nerežišća, dionice duljine 13,5 km i 14,3 km izgrađene tijekom 1970-ih i 2000-ih, s kabelskim i zračnim dijelovima.

Jedan od važnih pravaca je i dalekovod od Nerežišća prema otoku Hvaru koji ima dionicu od 19,2 km, a iz Nerežišća izlaze dalekovodi 35 kV prema Dračevici i Milni, te 35 kV i 110 kV prema drugim dijelovima otoka.

Ovakva infrastruktura omogućuje opskrbu električnom energijom otoka, ali istovremeno ukazuje na kompleksnost prijenosa, kabelske i zračne dionice te potrebu za modernizacijom.[4]

Izazovi:

Otočni i zaobalni dijelovi – kao što je Brač – suočeni su s izazovima u elektroopskrbi zbog geografske disperzije, podmorskih i kabelskih dionica, ograničenja prijenosne i distribucijske mreže.

Potrošnja električne energije kontinuirano raste, osobito u turističkim razdobljima, što stavlja dodatni pritisak na mrežu i zahtijeva povećanje kapaciteta i otpornosti sustava.

Potrebna je modernizacija mreže niskog i srednjeg napona, te ulaganja u infrastrukturu kako bi se osigurala stabilna i pouzdana opskrba.

Prilike:

Strategije prema održivoj energiji i "čistim otocima" otvaraju mogućnosti za razvoj obnovljivih izvora energije – poput solarnih i vjetroparkova – te za uvođenje sustava skladištenja energije i pametnih mreža.

Financiranje iz EU fondova i nacionalnih programa omogućuje ulaganja u prijenosnu i distribucijsku mrežu, modernizaciju trafostanica, zamjenu zastarjele opreme i povećanje energetske učinkovitosti.

Lokalni razvoj i energetska neovisnost otoka predstavljaju značajan potencijal za općinu, jer stabilna energetska infrastruktura doprinosi gospodarskom rastu, turizmu i kvaliteti života.

Elektroenergetski sustav čini ključni čimbenik za održivi razvoj Općine Nerežišća i otoka Brača. Ulaganja u proizvodnju, prijenos i distribuciju energije postaju imperativ kako bi se osigurala pouzdanost opskrbe, iskoristile mogućnosti obnovljivih izvora i podržao rast gospodarstva i turizma. Upravljanje infrastrukturom, nadogradnja mreže i strateško planiranje ostaju prioriteti za razdoblje koje dolazi.

[4] https://www.hep.hr/ods/UserDocsImages/dokumenti/Javne_rasprave/2024/Desetogodisnji_plan_2025-2034/10g_2024_2033.pdf?utm_

Tablica 2. Projekti modernizacije energetskog sustava

NAZIV PROJEKTA	NOSITELJ / IZVOR	GODINA	OPIS PROJEKTA I KLJUČNE AKTIVNOSTI	UTJECAJ NA OPĆINU NEREŽIŠĆA
Plan tranzicije otoka Brača prema čistoj energiji	Clean Energy for EU Islands Secretariat (EU program)	2020 – 2030	Dokument usmjeren na razvoj obnovljivih izvora energije, postavljanje solarnih elektrana, uvođenje baterijskih sustava i pametnih mreža. U planu su i e-punionice te edukacija stanovništva o energetskoj učinkovitosti.	Povećava energetsku neovisnost otoka, otvara mogućnosti za lokalne solarne projekte i modernizaciju sustava u Nerežišćima.[5]
Desetogodišnji plan razvoja distribucijske mreže 2025 – 2034	HEP-ODS (Hrvatska elektroprivreda – Operator distribucijskog sustava)	2024 – 2034	Uključuje modernizaciju mreže srednjeg i niskog napona na Braču, zamjenu starih kabela, digitalizaciju trafostanica i uvođenje sustava daljinskog nadzora.	Povećava stabilnost opskrbe i smanjuje gubitke električne energije na području Nerežišća.[6]
Projekt zamjene podmorskih 110 kV kabela na jadranskim otocima	HOPS d.o.o. (Hrvatski operator prijenosnog sustava)	2022 – 2026	Zamjena i modernizacija podmorskih 110 kV kabela koji povezuju Brač, Hvar i kopno. Projekt osigurava veću sigurnost opskrbe, osobito tijekom turističke sezone.	Osigurava pouzdaniju opskrbu otoka Brača, stabilnost napona i smanjuje rizik od prekida napajanja.[7]
Razvoj i izgradnja solarnih elektrana na otoku Braču	Privatni investitori i lokalne zajednice (uz podršku Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost)	2023 – 2028	Postavljanje solarnih fotonaponskih sustava na javne zgrade, turističke objekte i privatne kuće. Planirana su i manja solarna polja u blizini Nerežišća i Dračevica.	Doprinosi lokalnoj proizvodnji energije i smanjuje ovisnost o prijenosnoj mreži.
Projekt e-mobilnosti i punionica na otoku Braču	Općina Nerežišća i Grad Supetar (u suradnji s SDŽ i FZOEU)	2023 – 2025	Postavljanje električnih punionica i uvođenje sustava pametnog praćenja potrošnje. Dio je šireg plana održivog transporta otoka.	Promiče energetsku učinkovitost i smanjenje emisija CO_2, potiče prelazak na održive oblike kretanja.

[5] chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://clean-energy-islands.ec.europa.eu/system/files/2021-11/CETA_Brac_Oct2020.pdf?utm_
[6] https://www.hep.hr/ods/razvoj-mreze/planovi-razvoja-mreze/536?utm_
[7] chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.hops.hr/post-file/VeI2c2UwPqgrEwpl0Fyaq1/desetogodisnji-plan-razvoja-hrvatske-prijenosne-mreze-2021-2030-s-detaljnom-razradom-za-pocetno-trogodisnje-i-jednogodisnje-razdoblje/HOPS%2010G%20plan%20razvoja%20%282021%20-%202030%29%20-%20sije%C4%8Danj_web_final.pdf?utm_

Modernizacija energetskog sustava otoka Brača, a time i Općine Nerežišća, temelji se na kombinaciji državnih, županijskih i lokalnih projekata. Ulaganja u obnovljive izvore, modernizaciju mreže, podmorske kabele i digitalizaciju trafostanica pridonose pouzdanosti opskrbe, energetskoj neovisnosti i održivosti otoka.

Kroz provedbu navedenih projekata Općina Nerežišća postaje važan dio energetske tranzicije prema „zelenom otoku".

2.2.4. Vodoopskrba, odvodnja i oborinska odvodnja

Na području otoka postoji jedno poduzeće koje upravlja vodoopskrbnim sustavima, odnosno Vodovod Brač d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda koje provodi uslugu vodoopskrbe u Gradu Supetru i svim Općinama na području otoka Brača. Isto društvo provodi uslugu odvodnje otpadnih voda na području Općina: Bol, Pučišća, Postira, Selca i Sutivan, te samog Grada Supetra. Vodovod Brač d.o.o. je u vlasništvu 8 jedinica lokalne samouprave, sa sjedištem u Supetru.

Iz vodospreme Brač voda se distribuira u tri pravca:

- prema istoku ISTOČNI MAGISTRALNI OGRANAK DN 250-150 mm duljine oko 28.000 m (koji opskrbljuje istočna naselja otoka Brača)
- prema zapadu ZAPADNI MAGISTALNI OGRANAK DN 400-150 mm duljine oko 23.000 m (koji opskrbljuje zapadna naselja otoka Brača i otok Šoltu),
- prema jugu JUŽNI MAGISTRALNI OGRANAK DN 450-400 mm duljine oko 13.500 m (koji opskrbljuje južni dio otoka Brača i otok Hvar).

Opskrba područja se osigurava gravitacijski iz vodosprema koje su smještene uz magistralne ogranke te putem nekoliko crpnih stanica kojima se voda dovodi do vodosprema područja koja su smještena na višim kotama. Glavnina odvodnje naselja je riješena sistemom septičkih ili crnih jama, odnosno direktnim ispuštanjem putem ispusta u obalno more te na taj način značajno ugrožava kvalitetu mora i podzemnih voda.

U smislu stanje sustava oborinske odvodnje na području Općine ne postoji konačan sustav odvodnje oborinskih voda nego samo parcijalno izgrađeni manji sustavi koji se vežu na postojeće oborinske kanale.

Ključni problemi u vodoopskrbi su ograničeni kapacitet, starost i nezadovoljavajuće stanje infrastrukture. Korištenje pitke vode za zalijevanje u poljoprivredi u ljetnom periodu, kao i visoke cijene vode za gospodarstvo koji nemaju subvencije koje imaju fizičke osobe. S rastom

turističkih kapaciteta u većini naselja dolazi do povećanja količine otpadnih voda čije ispuštanje predstavlja potencijalno zagađenje mora.

Na području otoka Brača potrebno je dovršiti izgradnju kanalizacijskih sustava Postira, Sutivan, Milna i Sumartin-Puntinak. Trenutno na otoku postoji 6.000 priključenih kućanstava na kanalizacijsku mrežu. Veća naselja imaju svoje odvojene kanalizacijske sustave s ili bez uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Tako je u Supetru, Bolu i Pučišćima potrebno izgraditi uređaje za pročišćavanje otpadnih voda jer se trenutno bez predtretmana ispuštaju u podmorske ispuste. S druge strane, Milna, Povlja, Sutivan i Sumartin prije ispusta tretiraju otpadne vode s uređajima za pročišćavanje odgovarajućeg stupnja.

Za održivi razvoj sustava vodoopskrbe i odvodnje na području Općine Nerežišća i otoka Brača potrebno je:

- dovršiti i proširiti mreže javne odvodnje u naseljima koja još uvijek koriste septičke jame ili direktna ispuštanja,
- izgraditi uređaje za pročišćavanje otpadnih voda u naseljima gdje ih još nema,
- modernizirati magistralne i lokalne vodovode kako bi se smanjili gubici i poboljšala ravnomjernija opskrba,
- omogućiti subvencije za gospodarstvo u pogledu cijene vode te poticati racionalnu potrošnju vode u sezoni velikog opterećenja,
- razvijati sustave oborinske kanalizacije kao dio sustava zaštite okoliša i morske kvalitete.

Kroz provedbu ovih mjera Općina Nerežišća može ostvariti bolju kvalitetu vodoopskrbe, sigurniju odvodnju i smanjiti negativne utjecaje na okoliš, čime se pospješuje i ukupni standard života za stanovnike i posjetitelje otoka.

2.2.5. Gospodarenje otpadom

Na području Općine Nerežišća provodi se organizirano gospodarenje komunalnim otpadom putem tvrtke Michieli-Tomić d.o.o., sukladno Planu gospodarenja otpadom koji je vrijedio do 2022. godine. Iako općina nema vlastito odlagalište, sav sakupljeni otpad odvozi se na odlagalište „Košer" u Općini Pučišća.
Prema Nacionalnom izvješću o komunalnom otpadu za 2024. godinu (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, ožujak 2025.), za Općinu Nerežišća su zabilježeni sljedeći pokazatelji:
Ukupno sakupljeni komunalni otpad u sklopu javne usluge: 288,28 t

Miješani komunalni otpad: 207,35 t

Broj stanovnika obuhvaćenih organiziranim sakupljanjem: 885

Količina otpada po stanovniku: 325,74 kg/god.

Stopa odvojenog sakupljanja: 28,07 %

U odnosu na prethodnu godinu, vidljiv je porast ukupno prikupljenog otpada i značajno povećanje stope odvojenog prikupljanja, što ukazuje na napredak u učinkovitosti lokalnog sustava gospodarenja otpadom.
Od 17. svibnja 2023. uveden je novi sustav prikupljanja miješanog komunalnog otpada, kojim su kućanstvima dodijeljeni individualni spremnici, umjesto dotadašnjih zajedničkih spremnika na ulici. Reciklažni "zeleni otoci" za odvojeno prikupljanje otpada i dalje su u uporabi. Dodatno, koristi se mreža zajedničkih spremnika volumena 1 100 l smještenih na zelenim otocima po naseljima, čime se osigurava osnovna infrastruktura za odvojeno prikupljanje.
Sustav gospodarenja otpadom u Općini Nerežišća postupno se modernizira: uvedeni su kućni spremnici, zadržani zeleni otoci te se povećava obuhvat odvojenog prikupljanja. Glavni izazovi i dalje uključuju nedostatak vlastitog reciklažnog dvorišta i potrebu za daljnjim razvojem infrastrukture za obradu otpada, ali pozitivni trendovi ukazuju na uspješno provođenje mjera u skladu s nacionalnim ciljevima.[8]

2.2.6. Općinska groblja

Na području Općine Nerežišća nalaze se dva groblja – jedno u Nerežišćima (uz crkvu sv. Nikole) i drugo u Donjem Humcu.
Za oba groblja postoji potreba za kontinuiranim održavanjem, unaprjeđenjem opreme i poboljšanjem pristupnih puteva.
U skladu s lokalnim razvojnim prioritetima i izbornim programom Općine Nerežišća, planiran je projekt proširenja groblja u Donjem Humcu, s ciljem osiguravanja dodatnih kapaciteta i uređenja prostora u skladu s prostornim planom.

2.2.7. IKT infrastruktura

Razvoj brzog i širokopojasnog pristupa (≥30/≥100 Mbit/s) preduvjet je digitalne tranzicije. Na području općine postoje zone slabije pokrivenosti; prioriteti: nove optičke dionice, nadogradnja pristupnih mreža i digitalna inkluzija (edukacije, javne e-usluge). Općina je omogućila prostorno-plansku podršku za širokopojasne mreže; planira se daljnje širenje (u

[8] chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://isgo-portal.mingor.hr/sites/default/files/izvjesca/2025-04/Izvje%C5%A1%C4%87e%20o%20komunalnom%20otpadu%20za%202024_web4.pdf

suradnji s operatorima/HAKOM-om) i jačanje e-usluga (DMS, e-sjednice, GIS portal, e-Zahtjevi).

Tablica 3. Privatna kućanstva prema posjedovanju osobnog računala i korištenju interneta, Popis 2021.

POKAZATELJ	UKUPAN BROJ PRIVATNIH KUĆANSTAVA	KUĆANSTVA KOJA POSJEDUJU OSOBNO RAČUNALO (STOLNO ILI PRIJENOSNO)	KUĆANSTVA KOJA KORISTE INTERNET
Općina Nerežišća	400	230 (57,5 %)	217 (54,3 %)

[9]

Broj privatnih kućanstava koja posjeduju osobno računalo i koriste internet u Općini Nerežišća znatno se povećao u odnosu na Popis 2011. godine.

Ovaj rast posljedica je:

- modernizacije telekomunikacijske infrastrukture i dostupnosti širokopojasnog interneta,
- porasta digitalnih potreba kućanstava (obrazovanje, rad na daljinu, online usluge),
- povećane informatičke pismenosti stanovništva i dostupnosti subvencionirane opreme.

Prema podacima HAKOM-a (Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti) za 2024. godinu, područje Općine Nerežišća pokriveno je više od 90 % 4G signalom, dok se mreža 5G postupno uvodi od 2023. godine.
Dostupnost fiksnog širokopojasnog pristupa (optička i VDSL mreža) trenutačno iznosi oko 70 % kućanstava, uz planove daljnjeg proširenja kroz projekte „Ruralna optika Dalmacija“ i „NGA mreže otoka Brača“ financirane iz NPOO 2023–2026.[10]

Digitalna povezanost Općine Nerežišća u stalnom je porastu, što se vidi iz povećanja broja kućanstava s računalima i pristupom internetu. Uvođenje optičke infrastrukture i 5G mreže omogućit će još bolju digitalnu dostupnost, osobito u udaljenijim naseljima poput Dračevica i Donji Humac, čime se potiče razvoj gospodarstva, obrazovanja i kvalitete života stanovništva.

[9] Državni zavod za statistiku (DZS), Popis stanovništva 2021. – tablice STAN-9 i STAN-10 (procjena na temelju udjela Splitsko-dalmatinske županije);
[10] **Izvor:** Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti – HAKOM Mapa širokopojasne dostupnosti, 2024.

Tablica 4. Prikaz dostupnosti širokopojasne mreže u Općini Nerežišća

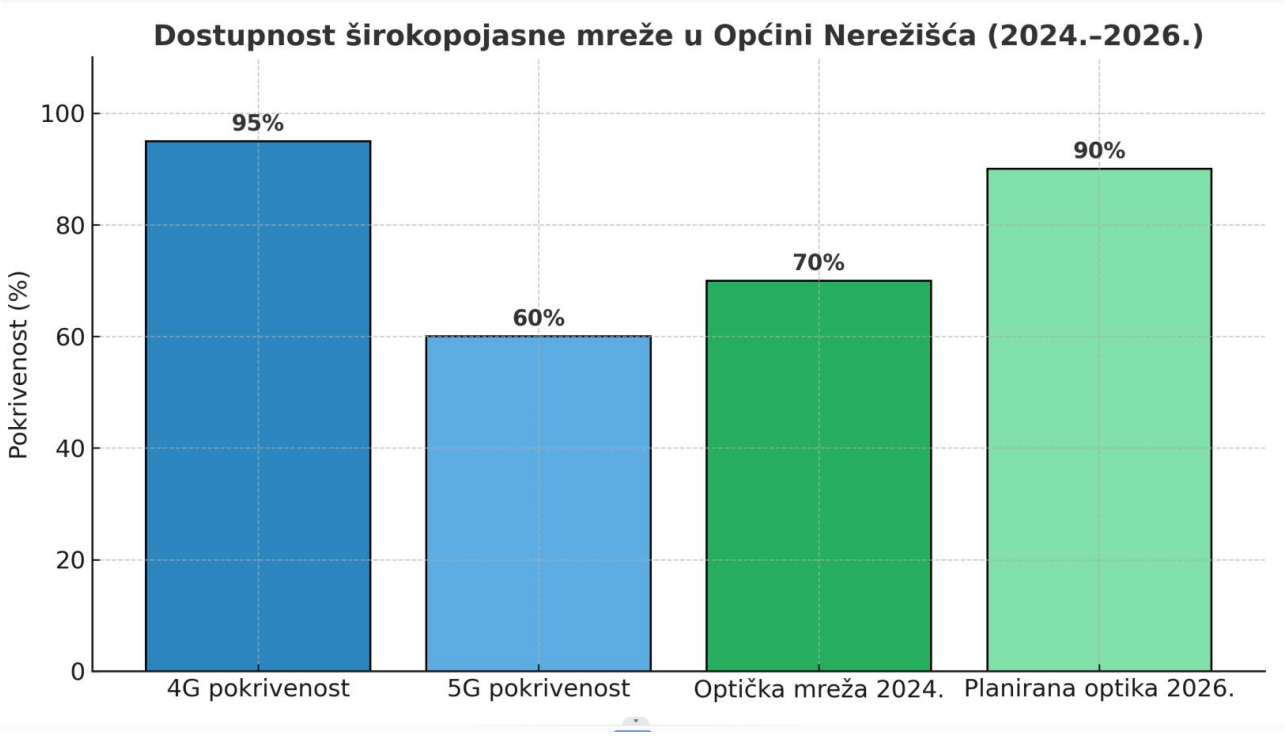

2.2.8. Obnovljivi izvori energije (OIE) i elektromobilnost

Treća verzija Plana tranzicije prema čistoj energiji otoka Brača je donesena 2020. Mjere koje se spominju su sljedeće:

× Bioplinska postrojenja - Na otoku Braču u općini Pučišća se planira proizvodnja manje količine električne energije u bioplinskom kogeneracijskom postrojenju u kojem bi se obrađivao biootpad prikupljen na otoku jer se on zasad ne odvaja, nego završava u miješanom komunalnom otpadu. Kada bi se na Braču napravilo bioplinsko postrojenje za bio otpad, smanjila bi se količina odvoza za 40%. Bračko odlagalište otpada u svom sastavu ima sortirnicu za miješani komunalni otpad i to je jedina u Splitsko-dalmatinskoj županiji, također otok Brač jedini u županiji ima dva hektra zemljišta predviđenog općinskim i županijskim prostornim planom za gospodarenje otpadom.

× Sunčane elektrane - Otok Brač pripada najsunčanijem jadranskom području s oko 2700 sunčanih sati godišnje. Unatoč velikom potencijalu i površini od 395,5 km2 Brač trenutno ne posjeduje niti jednu elektranu na sunčevu energiju. Ljetna sezona počinje početkom svibnja i traje do kraja listopada. U tom periodu Brač posjeti više od 250.000 turista. Kao posljedica toga, energetska potrošnja je gotovo dvostruko veća u odnosu na zimsku potrošnju. Također, u tom razdoblju ima najviše sunca, stoga izgradnja sunčane elektrane na otoku svakako smanjuje ovisnost uvoza energije s kopna. Prema prostornom planu Splitsko-dalmatinske županije, u svrhu korištenja sunčeve energije, na otoku Braču, određeno je područje za smještaj sunčane elektrane i ostalih oblika korištenja energije Sunca ukupne površine oko 327 ha, od čega oko 197 na području Općine Pučišća i oko 130 na području Općine Selca. 2021. godine u planu je izgradnja prve sunčane elektrane na otoku Braču, SE Gornji Humac. SE Gornji Humac imat će snagu 9,9 MW, a nalazit će se većim dijelom na području Općine Pučišća i manjim na području Općine Selca. Predviđena godišnja proizvodnja iznosi 18 GWh, što će zadovoljiti oko 20% trenutne godišnje potražnje otoka Brača za električnom energijom. Uzevši u obzir prostorno-planske odrednice, topografiju terena, privatne čestice, postojeći način uporabe dijela lokacije te dostupnu tehnologiju pretpostavlja se da je na predmetnoj lokaciji za sunčanu elektranu na otoku Braču moguća izgradnja dodatnih 10 - 20 MW sunčanih elektrana čija proizvodnja bi iznosila 18- 38 GWh, što bi predstavljalo preko 40% godišnje potrošnje električne energije otoka Brača.

× Elektromobilnost – Stanovnici otoka Brača gotovo i ne koriste električnu energiju u svrhu mobilnosti. Samo 6 vozila (4 mopeda i 2 hibridna automobila) koriste elektromotorni pogon u nekom dijelu svog rada, što je zabrinjavajuće s obzirom na to da već postoje 4 električne punionice na otoku Braču (prvenstveno za upotrebu turista). Jedan od najvećih problema električnih automobila jesu trajanje baterije i infrastruktura, odnosno nedovoljan broj punionica. Na otoku Braču, uz postojeće tri punionice, planira se izgradnja dvije punionice za

električna vozila. Njih bi većim dijelom financirao Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost. Lokacije na kojima bi bile punionice su sljedeće: Grad Supetar (u blizini trajektne luke i kod hotela Svpetrvs, parkiralište trgovačkog lanca Lidl), Nerežišća (u blizini tvornice Favorit), Gornji Humac, Pučišća (u blizini Osnovne škole Pučišća)

2.3. Društveni razvoj (demografija, usluge, kultura, sport)

2.3.1. Demografski pokazatelji

Stanovništvo 2021.: 878 (2011.: 862).

Gustoća: ≈ 11 st./km^2; najveće naselje Nerežišća (~71% stanovnika), zatim Donji Humac i Dračevica.

Trendovi: starenje populacije, umjereni prirodni pad/niska fertilnost; migracije uvjetovane tržištem rada i dostupnošću javnih usluga.

Razvojni izazovi: demografska obnova, pristupačno stanovanje, radna mjesta i usluge, mobilnost na otoku.

2.3.2. Predškolski odgoj i obrazovanje

Na području Općine Nerežišća djeluje Podružnica Dječjeg vrtića „Mrvica“, čiji su osnivači Grad Supetar i Općina Nerežišća. Vrtić obavlja djelatnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, uključujući programe cjelodnevnog i kraćeg boravka te programe namijenjene djeci predškolske dobi.

Vrtić raspolaže zadovoljavajućim prostornim uvjetima, no s obzirom na trend porasta broja djece u dobi od 3 do 6 godina te povećane potrebe roditelja za cjelodnevnim boravkom, iskazana je potreba za proširenjem kapaciteta i modernizacijom objekta, uvođenjem produženog boravka te razvojem posebnih i inkluzivnih programa, osobito za djecu s teškoćama u razvoju. Potrebno je i jačanje kadrovskih kapaciteta kroz zapošljavanje stručnih suradnika poput logopeda i edukacijskih rehabilitatora.

Vrtić aktivno sudjeluje u programima Ministarstva znanosti i obrazovanja i Splitsko-dalmatinske županije usmjerenima na digitalizaciju i modernizaciju predškolskog odgoja. U skladu s time, planira se i uključivanje u projekte energetske obnove i digitalne opreme kroz Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO).

Posebno značajan projekt u ovom području je **izgradnja novog dječjeg vrtića i jaslica u Nerežišćima.**

Zahvaljujući razumijevanju Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU), za provedbu projekta osigurana su dodatna sredstva u ukupnom iznosu od 692.000,00 eura za 2025. godinu, dok je Sporazumom s MRRFEU predviđeno i dodatnih 350.000,00 eura za 2026. godinu.

Ovim ulaganjima omogućit će se izgradnja suvremenog objekta koji će zadovoljiti visoke standarde energetske učinkovitosti, sigurnosti i inkluzivnosti te u potpunosti odgovoriti na potrebe roditelja i djece predškolske dobi.

Osnovno obrazovanje provodi se u Područnoj školi Nerežišća, koja djeluje u sastavu Osnovne škole Supetar. Nastava se odvija za razrede od I. do IV., s manjim odjeljenjima (do 10 učenika). Zgrada škole je funkcionalna i energetski obnovljena, ali postoji potreba za nabavom suvremene digitalne opreme (pametne ploče, tableti, projektori), jačanjem izvannastavnih aktivnosti (jezične, umjetničke, ekološke i sportske radionice) te provedbom programa produženog boravka u suradnji s općinom i vrtićem.

Područna škola redovito sudjeluje u školskim projektima Osnovne škole Supetar i županijskim natječajima, čime pridonosi kvaliteti odgojno-obrazovnog procesa u manjim otočnim zajednicama.

Sustav predškolskog i osnovnoškolskog odgoja u Općini Nerežišća funkcionira stabilno, ali zahtijeva daljnja ulaganja u infrastrukturu, kadrove i digitalizaciju. Cilj je do 2027. godine osigurati:

- produženi boravak u vrtiću i školi,
- uključivanje sve djece u programe ranog odgoja,
- digitalno opremljene učionice i suvremene nastavne sadržaje.

Ovi su ciljevi u skladu sa Strategijom razvoja predškolskog i osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja Splitsko-dalmatinske županije 2021.–2027. te Nacionalnim planom razvoja obrazovanja Republike Hrvatske.

Tablica 5. Broj djece u Dječjem vrtiću „Mrvica“ – podružnica Nerežišća (2019.–2024.)

PEDAGOŠKA GODINA	BROJ DJECE	PROMJENA U ODNOSU NA PRETHODNU GODINU (%)
2019./2020.	26	—
2020./2021.	28	+7,7 %
2021./2022.	29	+3,6 %
2022./2023.	31	+6,9 %
2023./2024.	37	+19,4 %

Izvor: Dječji vrtić Mrvica – Godišnji plan i program rada 2019.–2024. (vrtic-mrvica.hr)

Tablica 6. Broj učenika u Područnoj školi Nerežišća (OŠ Supetar) (2019.–2024.)

ŠKOLSKA GODINA	BROJ UČENIKA	PROMJENA U ODNOSU NA PRETHODNU GODINU (%)
2019./2020.	35	—
2020./2021.	36	+2,9 %
2021./2022.	36	0 %
2022./2023.	37	+2,8 %
2023./2024.	38	+2,7 %
2025./2026.	42	+10,5 %[11]

Prema podacima OŠ Supetar i sustava Školski e-Rudnik, broj učenika u Područnoj školi Nerežišća pokazuje postupan i stabilan rast od školske godine 2021./2022. do 2025./2026..
U posljednjoj školskoj godini (2025./2026.) školu pohađa 42 učenika, što predstavlja porast od 20 % u odnosu na 2019./2020. godinu.
Rast broja učenika može se povezati s pozitivnim demografskim trendovima na otoku Braču, poboljšanim uvjetima školovanja te povećanim interesom mladih obitelji za život u manjim otočnim sredinama.
U cilju poboljšanja uvjeta rada i kvalitete predškolskog odgoja, Općina Nerežišća uvrstila je u svoj plan razvoja nekoliko infrastrukturnih i investicijskih projekata koji se provode u suradnji s Dječjim vrtićem „Mrvica“ i Gradom Supetrom.[12]

Planirani razvojni projekti obuhvaćaju:

[11] Osnovna škola Supetar – Godišnji kurikulum 2023./2024., os-supetar.skole.hr
[12] Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih – Školski e-Rudnik (2025.), mzom.gov.hr/ser-skolski-e-rudnik-3419

- Energetsku obnovu dječjeg vrtića – projekt usmjeren na smanjenje potrošnje energije, povećanje energetske učinkovitosti i poboljšanje uvjeta boravka djece i osoblja.
- Rekonstrukciju i opremanje vrtića – uključuje obnovu unutarnjih prostora, zamjenu dotrajale opreme i uvođenje suvremenih didaktičkih sredstava u skladu s pedagoškim standardima.
- Uređenje igrališta unutar dječjeg vrtića – modernizacija postojećeg igrališta i ugradnja novih sigurnih elemenata za igru, uz poštivanje sigurnosnih normi.
- Rekonstrukciju dječjih igrališta na području Općine – obnova i standardizacija vanjskih dječjih igrališta u svim naseljima općine (Nerežišća, Donji Humac, Dračevica) radi povećanja sigurnosti i dostupnosti djece predškolske i osnovnoškolske dobi.

Realizacijom navedenih projekata osigurat će se viša razina kvalitete predškolskog odgoja, veća sigurnost djece te poticanje aktivnog i zdravog načina života u ranoj dobi. Projekti se planiraju sufinancirati sredstvima Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO), Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i proračuna Općine Nerežišća.

2.3.3. Prirodna i kulturna baština

Ekološka mreža Republike Hrvatske, proglašena Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/2013, 105/2019), predstavlja nacionalni sustav očuvanja biološke raznolikosti koji čini dio europske ekološke mreže Natura 2000.

Natura 2000 uspostavljena je temeljem Direktive o staništima (92/43/EEZ) i Direktive o pticama (2009/147/EZ), a sastoji se od područja značajnih za očuvanje vrsta i stanišnih tipova te područja važnih za ptice.

Prema članku 6. Uredbe o ekološkoj mreži, mrežu Natura 2000 čine:

- Područja očuvanja značajna za ptice (POP) – područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica i njihovih staništa, uključujući migratorne vrste i močvarna područja od međunarodne važnosti.
- Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS) – područja važna za očuvanje prirodnih staništa te divljih vrsta flore i faune od interesa za Europsku uniju.

Na području Općine Nerežišća nalazi se šest POVS područja koja su dio nacionalne ekološke mreže:

KOD LOKALITETA	IME LOKALITETA
HR2000021	Dobra jama
HR2000018	Činjadra špilja

KOD LOKALITETA	IME LOKALITETA
HR2001276	Murvica – samostan
HR2001489	Brač – Stup
HR2000937	Vidova gora
HR3000127	Brač – podmorje

Izvor: Bioportal – Informacijski sustav zaštite prirode (2024.),

Kartografski prikaz ekološke mreže prikazuje granice područja očuvanja unutar Općine Nerežišća, izrađen prema interaktivnoj karti zaštićenih područja Republike Hrvatske (Bioportal, 2024.).
Prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske (Ministarstvo kulture i medija, 2024.), na području Općine Nerežišća evidentirano je 24 zaštićena kulturna dobra, što potvrđuje iznimnu povijesnu i arhitektonsku vrijednost prostora.

MJESTO	NAZIV KULTURNOG DOBRA
Donji Humac	Arheološko nalazište i crkva sv. Ilije
Donji Humac	Crkva Gospe Karmelske na groblju
Donji Humac	Crkva sv. Fabijana i Sebastijana
Donji Humac	Crkva sv. Križa sa sklopom kuća Jakšić – Martinović
Donji Humac	Kuća Cerinić
Donji Humac	Ruševine crkve sv. Jadre i arheološko nalazište
Donji Humac	Špilja Kopačina
Dračevica	Crkva sv. Kuzme i Damjana
Nerežišća	Crkva Gospe Karmelske na groblju
Nerežišća	Crkva sv. Filipa i Jakova
Nerežišća	Crkva sv. Josipa i sklop kuća Defilippis
Nerežišća	Crkva sv. Jurja
Nerežišća	Crkva sv. Margarite
Nerežišća	Crkva sv. Nikole na groblju
Nerežišća	Crkva sv. Petra
Nerežišća	Crkva sv. Trojstva
Nerežišća	Crkva sv. Tudora
Nerežišća	Kameni štandarac s grbom i reljefom lava
Nerežišća	Kuća Garafulić
Nerežišća	Kuća Harašić
Nerežišća	Ostaci crkve sv. Vida na Vidovoj gori
Nerežišća	Pripremanje tradicionalnog jela „brački vitalac“
Nerežišća	Pustinja Blaca
Nerežišća	Sklop zgrada zvan „Blatačka kuća“

Izvor: Ministarstvo kulture i medija RH – Registar kulturnih dobara (2024.),

Općina Nerežišća posjeduje značajna prirodna i kulturna dobra čija zaštita i održivo upravljanje imaju ključnu ulogu u razvoju turizma i identiteta općine. Očuvanje područja Natura 2000, zajedno s valorizacijom kulturne baštine poput Pustinje Blaca i tradicijskog jela „brački vitalac“, predstavlja temelj daljnjeg održivog razvoja i kulturno - turističkog brendiranja Općine Nerežišća.

2.3.4. Civilno društvo

Na području općine djeluje oko 11 udruga (kultura, sport, ekologija, mladi, tradicijska baština). Prioriteti: programsko financiranje, javni pozivi, jačanje volonterstva i partnerskih projekta (EU/županija).

Tablica 7. Udruge koje djeluju na području Općine Nerežišća

NAZIV UDRUGE	PODRUČJE DJELOVANJA / DJELATNOST
Muška klapa "Morbin"	Kultura i umjetnost
Udruga privatnih šumoposjednika GORA DALMATINA	Održivi razvoj, zaštita prava
Muška klapa "Blaca" – Nerežišća	Kultura i umjetnost
Malonogometni klub "Nerežišća"	Sport
Udruga za dobrobit i zaštitu životinja i očuvanje okoliša "Zelena šapa"	Zaštita okoliša i prirode
Udruga za ekologiju, očuvanje kulturne i tradicijske baštine i biološke raznolikosti otoka Brača "hVALA nature"	Demokratska politička kultura, kultura i umjetnost, održivi razvoj, zaštita okoliša i prirode
Badmintonski klub "Škrok"	Sport
Udruga uzgajivača domaćih životinja "Vidova gora otok Brač"	Gospodarstvo
Airsoft klub "Poskoci"	Sport
Udruga mladih "Retond"	Demokratska politička kultura, kultura i umjetnost, socijalna djelatnost
Udruga "Zemlja za nas"	Ekologija i održivi razvoj

Izvor: Registar udruga RH, Općina Nerežišća (ažurirano 2025.);

Na području otoka Brača djeluju Dobrovoljna vatrogasna društva (DVD) u Supetru, Bolu, Selcima, Milni i Pučišćima.

Općina Nerežišća nema vlastitu vatrogasnu postrojbu, već se vatrogasna zaštita provodi u suradnji s DVD Supetar, koji je nadležan i za područja općina Postira i Sutivan. Time DVD Supetar pokriva gotovo 50 % površine otoka Brača. Godine 2021. započela je izgradnja novog vatrogasnog doma u Supetru, koji je svečano otvoren u travnju 2022. godine. Projekt je realiziran u suradnji Grada Supetra te općina Nerežišća, Postira i Sutivan, a ukupna vrijednost investicije iznosi 20.479.473,04 kuna (2,72 milijuna eura), od čega je 14.650.399,68 kuna sufinancirano iz Europskog fonda za regionalni razvoj kroz Operativni program „Konkurentnost i kohezija 2014.–2020.".

Novi vatrogasni dom smješten je u industrijskoj zoni Žedno Drage i u potpunosti zadovoljava suvremene standarde vatrogasne infrastrukture – uključuje garaže za vozila, operativni centar, učionice, smještajne kapacitete i logistički prostor. Time su konačno riješeni dugogodišnji problemi smještaja vatrogasnih vozila i opreme koji su se ranije nalazili u neadekvatnim prostorima ispod tribina nogometnog igrališta u Supetru.

Dobrovoljno vatrogasno društvo Supetar osnovano je 1951. godine i predstavlja najstarije vatrogasno društvo na otoku Braču. Kroz više od sedam desetljeća postojanja, kroz društvo je prošlo više od tri stotine članova, a danas DVD Supetar ima profesionalnu jezgru operativnih vatrogasaca, stalno dostupnu 24 sata dnevno tijekom cijele godine.
U skladu s Planom zaštite od požara Splitsko-dalmatinske županije (2024.), DVD Supetar djeluje kao operativna vatrogasna postrojba nadležna za područje: Grada Supetra, Općine Nerežišća, Općine Postira, Općine Sutivan.

Postrojba raspolaže suvremenom opremom, navalnim i cisternim vozilima te specijaliziranom tehnikom za gašenje požara otvorenog prostora i intervencije u prometu. Zahvaljujući novim prostornim i tehničkim uvjetima, DVD Supetar u suradnji s općinama planira dodatno jačanje kapaciteta kroz nabavu nove vatrogasne opreme, vozila za brze intervencije i stalno stručno osposobljavanje članova.

2.3.5. Sport

Sportske aktivnosti na području Općine Nerežišća imaju važnu društvenu i razvojnu ulogu te doprinose očuvanju zdravog načina života, međugeneracijskom povezivanju i stvaranju pozitivne društvene klime. U lokalnoj zajednici djeluje nekoliko aktivnih sportskih udruga koje svojim radom značajno pridonose razvoju sporta i rekreacije. Među njima se ističu malonogometni klubovi MNK Nerežišća i MNK Mladost, Badmintonski klub Škrok te Airsoft klub Poskoci, čije aktivnosti okupljaju različite dobne skupine stanovnika.

Postojeća sportska infrastruktura obuhvaća nogometno igralište s osnovnim pratećim sadržajima te strelište Mala Visoka, koje ima potencijal za ponovnu aktivaciju i sanaciju radi uspostave sigurnog i funkcionalnog prostora za sportske i rekreativne potrebe. Iako postoje određeni kapaciteti, evidentna je potreba za dodatnim ulaganjima u sportsku infrastrukturu. Prioriteti uključuju izgradnju manje sportske dvorane, uređenje vanjskih sportskih terena i pomoćnih igrališta, modernizaciju rasvjete kroz uvođenje energetski učinkovitih LED sustava te uređenje svlačionica i sanitarnih prostora.

Općina u okviru svojih mogućnosti potiče sportske udruge kroz programe javnih potreba u sportu, a planira dodatno osnažiti taj segment kroz uključivanje u županijske i nacionalne natječaje za sufinanciranje lokalne sportske infrastrukture. S obzirom na otočni karakter i

prostorne specifičnosti, razvoj sportskih sadržaja promatra se i kao važan element turističke ponude i promocije zdravog života, čime se doprinosi održivom razvoju zajednice.

2.3.6. Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

Zdravstvena i socijalna infrastruktura Općine Nerežišća ima ključnu ulogu u očuvanju kvalitete života stanovništva, osobito starije populacije i ranjivih skupina. Ambulanta opće medicine koja djeluje kao područna ispostava trenutačno nije u funkciji, što ograničava dostupnost primarne zdravstvene zaštite u lokalnoj zajednici. Stanovnici se za osnovne zdravstvene usluge u pravilu upućuju u obližnje veće centre na otoku Braču, što zahtijeva dodatna ulaganja u osiguravanje zdravstvene dostupnosti, posebno za starije i slabije pokretne osobe.
Unatoč infrastrukturnim izazovima, Općina nastoji osigurati kontinuitet socijalnih aktivnosti i humanitarne podrške kroz korištenje dostupnih javnih prostora, poput galerije i društvenih domova. Socijalne potrebe stanovništva obuhvaćaju pružanje pomoći kućanstvima slabijeg imovinskog stanja, programe za starije i ranjive skupine, razvoj usluga kućne pomoći te jačanje suradnje s Centrom za socijalnu skrb. U planu je i unapređenje postojećih prostora za smještaj i rad socijalnih programa, čime bi se osigurao veći stupanj socijalne uključenosti i dostupnosti pomoći.

Provedbom ovih mjera Općina Nerežišća jača svoju ulogu u skrbi za građane te doprinosi ostvarenju ciljeva društvene jednakosti i solidarnosti, u skladu s nacionalnim i županijskim smjernicama socijalne politike.

U budućem razdoblju poseban naglasak bit će stavljen na poboljšanje dostupnosti i unaprjeđenje usluga zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, kroz modernizaciju infrastrukture, jačanje kadrovskih kapaciteta i razvoj partnerskih programa sa županijskim i državnim institucijama.

2.4. Gospodarstvo i turizam

2.4.1. Indeks razvijenosti

Prema ranijoj metodologiji, Općina Nerežišća svrstana je u VI. skupinu razvijenosti, s indeksom od približno 102,38, što ju svrstava među srednje razvijene jedinice lokalne samouprave. Novi nacionalni model izračuna indeksa razvijenosti pokazuje da je općina i dalje blago iznad nacionalnog prosjeka. Takav položaj potvrđuje potrebu za usmjerenim razvojnim mjerama, osobito u području demografskog oporavka, poticanja poduzetništva i unapređenja komunalne infrastrukture, kako bi se osigurala dugoročna gospodarska i društvena održivost.

2.4.2. Tržište rada

Tržište rada na području općine obilježeno je malom bazom zaposlenih i specifičnostima otočne ekonomije. Broj nezaposlenih oscilira tijekom godine, s izraženom sezonalnošću povezanom s turističkom sezonom. Takva struktura zahtijeva jačanje lokalnih programa zapošljivosti i potporu samozapošljavanju kroz poticaje, edukacije i savjetodavne programe. Dodatni izazov predstavlja potreba za cjelogodišnjim gospodarskim aktivnostima koje bi smanjile ovisnost o sezonskom radu, osobito kroz razvoj komunalnih, obrtničkih i kulturno-turističkih djelatnosti.

2.4.3. Poduzetništvo

Na području Općine Nerežišća registrirano je oko dvadesetak aktivnih poduzeća i obrta.
Gospodarska struktura temelji se na tradicionalnim djelatnostima poput kamenarstva i klesarstva, obrtništva, turizma i trgovine, uz manji broj poduzetnika u uslužnim i građevinskim djelatnostima.
Ključan razvojni izazov predstavlja nedovoljna opremljenost poslovnih zona, osobito u područjima Balun–Vrpovje i Žedno, koje imaju značajan potencijal za buduću gospodarsku aktivaciju i ulaganja.
U tom kontekstu, potrebno je:
dovršiti izgradnju komunalne i prometne infrastrukture u postojećoj poslovnoj zoni Nerežišća, izgraditi novu infrastrukturu u planiranoj poslovnoj zoni Donji Humac,
te razviti pristupnu i tehničku infrastrukturu za kamenolome u Donjem Humcu, koji su važan segment lokalne proizvodnje i zapošljavanja.
Razvoj i opremanje poslovnih zona omogućit će privlačenje investitora, poticanje poduzetništva i otvaranje novih radnih mjesta.
Poseban naglasak treba staviti na održivo upravljanje prostorom i usklađivanje gospodarskih aktivnosti s ekološkim standardima.
Za jačanje poduzetničkog okruženja, Općina planira uspostaviti poduzetnički servis podrške, koji bi obuhvaćao:

1. savjetovanje za poduzetnike i obrtnike,
2. digitalizaciju poslovanja i administrativnih postupaka,
3. promociju lokalnih investicijskih potencijala,
4. te povezivanje s nacionalnim i EU programima potpora za mala i srednja poduzeća.

Provedbom navedenih mjera, Općina Nerežišća stvara preduvjete za razvoj konkurentnog i održivog lokalnog gospodarstva, temeljeno na tradiciji, inovacijama i uravnoteženom razvoju.

2.4.4. Poljoprivreda

Poljoprivreda zadržava važnu ulogu u gospodarskoj strukturi Općine Nerežišća. Na području općine registrirano je oko 130 poljoprivrednih gospodarstava, uglavnom obiteljskih (OPG), dok zadrugarstvo još nije razvijeno. Prevladavaju tradicionalne mediteranske kulture poput maslina, vinove loze i voćaka, uz značajan potencijal za obnovu stočarske proizvodnje i preradu poljoprivrednih proizvoda. Potrebno je poticati razvoj kratkih lanaca opskrbe, povezivanje poljoprivrede s turizmom kroz eno-gastronomsku ponudu, kao i certificiranje i razvoj ekološke proizvodnje, što bi pridonijelo stvaranju održive ruralne ekonomije.

2.4.5. Turizam

Turizam predstavlja jednu od najvažnijih razvojnih grana Općine Nerežišća, s izraženim potencijalom za daljnji rast i diversifikaciju ponude. Prema Indeksu turističke razvijenosti za 2024. godinu, Općina Nerežišća ostvaruje vrijednost od 18,89, što je porast u odnosu na prethodne godine i svrstava je u treću kategoriju turističke razvijenosti. 13Unatoč pozitivnim trendovima, smještajni kapaciteti su i dalje ograničeni, a većina se nalazi u obalnim dijelovima otoka, dok unutrašnjost Brača, uključujući Nerežišća i Donji Humac, raspolaže značajnim, ali još uvijek nedovoljno iskorištenim potencijalima.
Organizirani turizam u Nerežišćima nalazi se u početnoj fazi razvoja, s naglaskom na privatni smještaj, obiteljski i seoski turizam.
Dio nerežiške obale, osobito uvale Vela Farska, Smrčeva i Plaža, odlikuje se izuzetno čistim i bistrim morem te prirodnim šljunčanim plažama, idealnim za obiteljski i miran odmor.
Za ljubitelje aktivnog odmora, područje nudi mogućnosti za planinarenje i pješačenje po najvišem otočnom vrhu Vidovoj gori, brdski biciklizam, penjanje na stijenama Pustinje Blaca te zmajarenje i paragliding.
Poseban potencijal ima i lovni turizam, o kojem skrbi Lovna jedinica „Vidova gora", podružnica Lovačke udruge „Brač".

Smjerovi budućeg razvoja

Ključni smjer razvoja turizma u Općini Nerežišća usmjeren je na razvoj održivog, aktivnog, ruralnog i kulturnog turizma, valorizaciju prirodne i kulturne baštine, te povezivanje unutrašnjosti s obalnim područjima kroz nove turističke proizvode i infrastrukturu.
U tom kontekstu planira se razvoj tematskih i interpretacijskih ruta, primjerice:
„Baština kamena" – ruta koja ističe tradiciju kamenoklesarstva i povijest bračkog kamena,
Pustinja Blaca – jedinstvena kulturno-povijesna cjelina,
Vidova gora – središnje odredište aktivnog turizma, s mogućnostima za pješačenje, biciklizam i rekreaciju.
Ovi oblici turizma pridonose ravnomjernijem prostornom razvoju otoka, povezanosti obalnih i unutrašnjih područja, te stvaranju održive i prepoznatljive turističke destinacije.

[13] Izvor: Institut za turizam – Indeks turističke razvijenosti

Strateški i infrastrukturni projekti

U razdoblju 2026.–2029. planira se provedba niza infrastrukturnih i razvojnih projekata kojima će se unaprijediti turistička ponuda i prostorni uvjeti, uključujući:

- izgradnju komunalne infrastrukture do luke nautičkog turizma i turističke zone Smrka,
- uređenje i opremanje pristupnih prometnica prema atraktivnim turističkim lokalitetima (Pustinja Blaca, Vidova gora, Donji Humac),
- osnivanje Turističke zajednice Općine Nerežišća, čime bi se osigurala institucionalna podrška razvoju i promociji destinacije,
- razvoj interpretacijskih i informacijskih centara te signalizacije unutar tematskih ruta,
- digitalizaciju turističkih informacija i jačanje promocije putem online kanala.

Provedbom ovih mjera stvorit će se uvjeti za cjelogodišnji turizam i potaknuti povezanost gospodarstva, kulture i lokalne zajednice.

Tablica: Kretanje indeksa turističke razvijenosti (ITR) – Općina Nerežišća (2017.–2024.)

Godina	ITR vrijednost
2017.	13,98
2018.	11,65
2019.	11,81
2020.	13,91
2021.	15,23
2022.	15,10
2023.	15,34
2024.	18,89

[14]

Legenda kategorija turističke razvijenosti (Institut za turizam, 2024):

I. 0–10 → niska razvijenost

II. 10–20 → umjerena razvijenost

III. 20–30 → visoka razvijenost

IV. 30+ → vrlo visoka razvijenost

[14] **Izvor:** Institut za turizam – *Indeks turističke razvijenosti 2017.–2024.*, https://www.iztzg.hr/hr/itr/

Tumačenje trenda

U razdoblju 2017.–2024. vrijednost ITR-a za Općinu Nerežišća porasla je s 13,98 na 18,89, što predstavlja ukupni porast od oko 35 %.
Time se općina iz donjeg dijela II. kategorije (umjerena razvijenost) približila gornjoj granici te skupine, što potvrđuje kontinuirani napredak u turističkom razvoju, posebno u segmentima ruralnog, kulturnog i aktivnog turizma.

Tablica: Turistički pokazatelji za Općinu Nerežišća (2021.–2024.)

Godina	Broj stanovnika (Popis 2021.)	Dolasci turista	Noćenja turista	Dolasci na 100 stanovnika	Noćenja na 100 stanovnika	Prosječan broj noćenja po dolasku	Prosječan broj noćenja po postelji
2021.	878	1.445	11.188	164,6	1.274,3	7,7	48,9
2022.	878	1.408	11.631	160,4	1.324,7	8,3	51,2
2023.	878	1.496	11.793	170,4	1.343,2	7,9	45,0
2024.	878	1.514	11.241	172,4	1.280,3	7,4	43,9

[15]

Prema podacima DZS-a, u razdoblju 2021.–2024. Općina Nerežišća bilježi stabilan, ali blagi rast turističkih dolazaka, uz nešto varijabilniji broj noćenja.

Broj dolazaka porastao je s 1.445 (2021.) na 1.514 (2024.), što predstavlja rast od oko 4,8 %.

Broj noćenja kreće se između 11 i 12 tisuća godišnje, s blagim padom u 2024. u odnosu na 2023.

Prosječan broj noćenja po dolasku smanjio se s 8,3 (2022.) na 7,4 (2024.), što ukazuje na kraći boravak gostiju.

Uspoređujući s brojem stanovnika (878), Nerežišća ostvaruju oko 172 turistička dolaska i 1.280 noćenja na 100 stanovnika, što potvrđuje umjeren turistički intenzitet u kontekstu unutrašnjih područja otoka Brača.

Najveći broj gostiju čine strani turisti, dok udio domaćih ostaje stabilan, a prosječna popunjenost kapaciteta (izražena kao broj noćenja po postelji) kreće se između 43 i 51 noćenja godišnje, što upućuje na sezonski karakter turizma.

[15] Državni zavod za statistiku (DZS) – *Tablica 1.9. Intenzitet turizma u gradovima i općinama po prostornoj jedinici, godini i indikatorima* (Publikacija **Turizam u 2024.**, DZS, 2025.)

2.5. Okoliš, energija i komunalni sustavi

Očuvanje okoliša, održivo upravljanje resursima i razvoj kvalitetne komunalne infrastrukture predstavljaju jedan od ključnih stupova dugoročnog razvoja Općine Nerežišća. Glavni izazovi u ovom području odnose se na potrebu dogradnje i modernizacije vodno-komunalne infrastrukture, uključujući sustav vodoopskrbe, kanalizacije i oborinske odvodnje, kako bi se smanjili gubici i povećala otpornost na ekstremne vremenske uvjete.

Značajni napori ulažu se u energetsku obnovu javnih zgrada te uvođenje obnovljivih izvora energije kroz postavljanje solarnih sustava i modernizaciju javne rasvjete, uz primjenu energetski učinkovitih LED tehnologija i pametnih mreža upravljanja. Općina provodi aktivnosti na povećanju odvojenog prikupljanja otpada, uspostavi zelenih otoka, edukaciji stanovništva te postupnom uvođenju mobilnog reciklažnog dvorišta. U području zaštite okoliša i prilagodbe klimatskim promjenama, naglasak je stavljen na opremanje i osposobljavanje civilne zaštite, izradu planova i vježbi, te implementaciju sustava ranog upozoravanja.

Dodatno, strateški cilj Općine je osigurati dostupnost brzog širokopojasnog interneta u svim naseljima, što je preduvjet digitalne povezanosti i ravnomjernog teritorijalnog razvoja. Planirane intervencije uključuju projekte vodno-komunalne infrastrukture u suradnji s nadležnim županijskim i državnim institucijama, daljnju energetsku obnovu i primjenu OIE u javnim objektima, te unaprjeđenje sustava e-uprave putem GIS tehnologija i digitalnih baza podataka.

Tijekom 2024. godine Općina Nerežišća objavila je javni natječaj za dodjelu dozvola na pomorskom dobru za razdoblje 2024.–2028., čime su stvorene nove mogućnosti za razvoj priobalnih infrastrukturnih sustava i unapređenje održivog gospodarenja obalnim područjem. Sve navedene aktivnosti predstavljaju integralni dio tranzicije prema zelenom i energetski učinkovitom razvoju, koji je usklađen s nacionalnim i europskim politikama zaštite okoliša i energetske održivosti.

3. DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA

Provedbeni program Općine Nerežišća za razdoblje 2026.–2029. usmjeren je na konkretne prioritete djelovanja koji proizlaze iz razvojnih potreba i potencijala Općine, zakonskih nadležnosti te strateških ciljeva Republike Hrvatske i Splitsko-dalmatinske županije.

Prioriteti su usklađeni s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. (NRS 2030) i Planom razvoja Splitsko-dalmatinske županije 2022.–2027., te doprinose ostvarenju ciljeva teritorijalne kohezije, digitalne transformacije, društvene otpornosti i održivog upravljanja resursima.

U skladu s navedenim dokumentima, definirana su četiri glavna prioriteta djelovanja Općine Nerežišća, koji čine strateški okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata na lokalnoj razini:

P1. KONKURENTNO I OTPORNO GOSPODARSTVO

Ovaj prioritet obuhvaća aktivnosti i projekte usmjerene na razvoj poduzetništva, turizma i održivog upravljanja resursima, s ciljem povećanja konkurentnosti, inovativnosti i zapošljavanja.
Posebna pažnja usmjerena je na poticanje poduzetničkih zona, potporu malim i srednjim poduzetnicima, digitalnu transformaciju poslovanja te diversifikaciju gospodarskih aktivnosti.

Doprinos NRS 2030: SC1 – Konkurentno i inovativno gospodarstvo
Poveznica s Planom SDŽ: razvoj lokalne konkurentnosti i poticanje inovacija.

Ključni smjerovi djelovanja:

- Jačanje poduzetničke infrastrukture i poticanje ulaganja;
- Razvoj kulturno-turističkih i tradicijskih sadržaja;
- Povećanje zaposlenosti kroz lokalne programe razvoja i edukacije;
- Poticanje inovacija i digitalnih rješenja u gospodarstvu.

P2. OBRAZOVANJE KAO TEMELJNI STUP RAZVOJA

Cilj ovog prioriteta je unaprjeđenje kvalitete obrazovanja i dostupnosti odgojno-obrazovnih usluga, osobito u predškolskom i osnovnoškolskom sustavu.
Ulaganja su usmjerena na modernizaciju školskih i vrtićkih kapaciteta, energetsku obnovu, digitalnu opremu te razvoj kompetencija učenika i odgojno-obrazovnih djelatnika.
Doprinos NRS 2030: SC2 – Obrazovani i zaposleni ljudi
Poveznica s Planom SDŽ: razvoj ljudskog kapitala i poboljšanje kvalitete života mladih.

Ključni smjerovi djelovanja:

- Unaprjeđenje predškolskog odgoja i obrazovanja;
- Osiguravanje jednakih obrazovnih uvjeta u svim naseljima;
- Digitalizacija obrazovnih procesa i infrastrukturna ulaganja;

- Uvođenje posebnih programa i inkluzivnih obrazovnih sadržaja.

P3. ZELENA I RESURSNO UČINKOVITA OPĆINA ODRŽIVE INFRASTRUKTURE

Ovaj prioritet usmjeren je na očuvanje okoliša, klimatsku otpornost, energetsku učinkovitost i održivo upravljanje prirodnim resursima.
Naglasak je na kružnom gospodarstvu, obnovljivim izvorima energije, održivoj mobilnosti te razvoju komunalne infrastrukture koja doprinosi kvalitetnijem i sigurnijem životu stanovnika.

Doprinos NRS 2030: SC8 – Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, SC10 – Održiva mobilnost
Poveznica s Planom SDŽ: održivi razvoj infrastrukture i prilagodba klimatskim promjenama.

Ključni smjerovi djelovanja:

- Energetska učinkovitost i prelazak na obnovljive izvore energije;
- Gospodarenje otpadom i smanjenje emisija;
- Zaštita okoliša, obalnog područja i mora;
- Razvoj zelene mobilnosti, biciklističkih i pješačkih ruta.

P4. ZDRAV, AKTIVAN I KVALITETAN ŽIVOT STANOVNIKA

Cilj ovog prioriteta je osigurati kvalitetne javne usluge, poticajno okruženje za društveni život i jačanje otpornosti zajednice.
Prioritet obuhvaća ulaganja u društvenu, kulturnu, sportsku i zdravstvenu infrastrukturu te aktivnosti koje doprinose sigurnosti i društvenoj koheziji.

Doprinos NRS 2030: SC5 – Zdrav, aktivan i kvalitetan život, SC7 – Sigurnost za stabilan razvoj, SC11 – Digitalna tranzicija društva i gospodarstva
Poveznica s Planom SDŽ: društvena otpornost, zdravlje i kvaliteta života stanovništva.

Ključni smjerovi djelovanja:

- Ulaganja u zdravstvo, kulturu, sport i socijalne programe;
- Povećanje razine javne sigurnosti i civilne zaštite;
- Digitalizacija javnih usluga i dostupnost podataka građanima;
- Jačanje lokalne zajednice kroz participaciju i društvenu inkluziju.

Ovi prioriteti predstavljaju temeljni okvir za razradu mjera, projekata i aktivnosti u provedbenom razdoblju, a svi su izravno povezani s ciljevima održivog, uključivog i otpornog razvoja Splitsko-dalmatinske županije i Republike Hrvatske do 2030. godine.

Tablica 8. Usklađenost prioriteta djelovanja Općine Nerežišća s Nacionalnom razvojnom strategijom RH do 2030.

NAZIV PRIORITETA	STRATEŠKI CILJ NACIONALNE RAZVOJNE STRATEGIJE 2030 (SC)
1. Konkurentno i otporno gospodarstvo	SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
2. Obrazovanje kao temeljni stup razvoja I usklađeno i perspektivno tržište rada	SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi SC 4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske
3. Zelena i resursno učinkovita općine održive infrastrukture	SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva SC 10. Održiva mobilnost SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva
4. Zdrav, aktivan i kvalitetan život stanovnika	SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život SC 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj

Tablica 9. Povezanost prioriteta, specifičnih ciljeva i mjera NRS 2030 i Plana razvoja SDŽ s planiranim razvojnim projektima Općine Nerežišća

PRIORITET	POSEBNI CILJ (uz SC iz NRS 2030)	MJERE (iz Plana razvoja SDŽ)	POVEZANI RAZVOJNI PROJEKTI OPĆINE NEREŽIŠĆA
1. KONKURENTNO I OTPORNO GOSPODARSTVO	1.1. Stvaranje konkurentnog, održivog i resursno učinkovitog gospodarstva temeljenog na znanju (SC1 – Konkurentno i inovativno gospodarstvo)	1.1.1.Poboljšavanje poslovnog okruženja za razvoj industrije visokih tehnologija i privlačenja investicija 1.1.3. Promicanje poduzetništva i ulaganja privatnog sektora jačanjem regionalnog eko sustava i regionalnih lanaca vrijednosti	× Razvoj poslovne zone Donji Humac – opremanje i komunalno uređenje zone za nove poduzetnike × Digitalizacija općine – uvođenje digitalnih alata i servisa za učinkovitije upravljanje lokalnim resursima
	1.3. Razvoj teritorijalno ravnomjerno raspoređenog, cjelogodišnjeg, održivog i inovativnog turizma (SC1 – Konkurentno i inovativno gospodarstvo)	1.3.1. Unapređenje sustava destinacijskog razvoja i upravljanja destinacijama 1.3.2. Razvoj turističke i posjetiteljske infrastrukture 1.3.4. Razvoj vještina, znanja i kompetencija potrebnih u turističkom privređivanju i kontinuirana prilagodba promjenama na tržištu rada	× Tematske staze i biciklističke rute – uređenje i označavanje pješačko-biciklističkih trasa za održivi turizam × Kulturno ljeto i manifestacije – organizacija kulturnih događanja i promocija lokalne baštine

PRIORITET	POSEBNI CILJ (uz SC iz NRS 2030)	MJERE (iz Plana razvoja SDŽ)	POVEZANI RAZVOJNI PROJEKTI OPĆINE NEREŽIŠĆA
2. OBRAZOVANJE KAO TEMELJNI STUP RAZVOJA I USKLAĐENO I PERSPEKTIVNO TRŽIŠTE RADA	2.2. Stvaranje suvremenog obrazovnog sustava (SC2 – Obrazovani i zaposleni ljudi)	2.2.1. Unapređenje kvalitete sustava odgoja i obrazovanja implementacijom novih programa, izgradnjom nove i obnovom postojeće infrastrukture 2.2.2. Poticanje cjeloživotnog učenja usklađenog s potrebama društva i gospodarstva	× Dovršetak izgradnje i opremanje dječjeg vrtića i jaslica – završetak građevinskih radova i opremanje namještajem × Rekonstrukcija kuhinje – DV Mrvica – modernizacija kuhinje u područnom odjeljenju × Senzorna soba i kutić – DV Mrvica – opremanje prostora za djecu s posebnim potrebama
3. ZELENA I RESURSNO UČINKOVITA OPĆINA ODRŽIVE INFRASTRUKTURE	3.1. Zaštita okoliša i prirode i stvaranje otpornosti na klimatske promjene (SC8 – Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost)	3.1.1.Vrednovanje, zaštita i održivo korištenje prirodnih resursa 3.1.3. Razvoj i unapređenje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u skladu s razvojem Županije	Uređenje Nerežiških voda – sanacija vodospremnika i uređenje okoliša
	3.2. Održivi razvoj infrastrukturnih sustava (SC10 – Održiva mobilnost)	3.2.1. Podizanje kvalitete i održivosti komunalnog sustava 3.2.2. Razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda	× Uređenje nerazvrstanih cesta – modernizacija i betoniranje lokalnih cesta × Uređenje ceste „Nerežiške vode“ – sanacija prometnice prema naselju × Rekonstrukcija ŽC-6191 Murvica – Vela Farska (ŽUC) – modernizacija županijske prometnice × Pristup do luke i marine Smrka – izgradnja pristupne ceste do planirane

PRIORITET	POSEBNI CILJ (uz SC iz NRS 2030)	MJERE (iz Plana razvoja SDŽ)	POVEZANI RAZVOJNI PROJEKTI OPĆINE NEREŽIŠĆA
			marine
	3.3. Energetska tranzicija Županije (SC8 – Ekološka i energetska tranzicija)	3.3.1. Povećavanje energetske učinkovitosti i uporabe OIE javne infrastrukture	× Rekonstrukcija javne rasvjete – zamjena dotrajalih stupova i postavljanje energetski učinkovite LED rasvjete × Elektrifikacija Vele Farske – izgradnja elektroenergetske mreže za naselje Vela Farska
4. ZDRAV, AKTIVAN I KVALITETAN ŽIVOT STANOVNIKA	4.1. Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovnika SDŽ (SC5 – Zdrav, aktivan i kvalitetan život)	4.1.1. Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav zdravstva na području Splitsko-dalmatinske županije i stvaranje uvjeta za pružanje visokokvalitetnih zdravstvenih usluga 4.1.2.Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav socijalne skrbi na području Splitsko-dalmatinske županije s naglaskom na podršku programima deinstitucionalizacije 4.1.3.Poboljšavanje kvalitete i dostupnosti društvenih i kulturnih sadržaja i povezane infrastrukture	× Ambulanta i telemedicina – razvoj sustava daljinskih medicinskih usluga × Mobilna ljekarna – poboljšanje dostupnosti zdravstvenih usluga na otoku × Kulturno ljeto i manifestacije – kontinuirano održavanje kulturnih događanja i festivala × Uređenje malonogometnog igrališta – obnova i opremanje igrališta za rekreativne i sportske aktivnosti

PRIORITET	POSEBNI CILJ (uz SC iz NRS 2030)	MJERE (iz Plana razvoja SDŽ)	POVEZANI RAZVOJNI PROJEKTI OPĆINE NEREŽIŠĆA
		4.1.4. Stvaranje uvjeta za razvoj i promicanje kulture sporta, rekreacije i aktivnog i zdravog života	
	4.2. Dobro upravljanje (SC7 – Sigurnost za stabilan razvoj)	4.2.1. Jačanje ljudskih potencijala u javnom sektoru 4.2.4. Unapređenje sustava strateškog planiranja i upravljanja prostorom	× Prostorni plan uređenja Općine Nerežišća – III ID – izrada izmjena i dopuna prostornog plana radi usklađivanja s novim razvojnim potrebama i infrastrukturnim projektima × Digitalizacija općine – modernizacija upravnih procesa i uvođenje elektroničkih servisa za građane × Studija vatrogasnih puteva – planiranje i osiguravanje pristupa radi zaštite prostora i sigurnosti stanovništva

3.1. Doprinos Provedbenog programa postizanju nacionalnih i županijskih ciljeva

Provedbeni program pridonosi provedbi ciljeva NRS 2030 i Plana razvoja SDŽ na sljedeće načine:

- lokalnim mjerama osigurava se provedba konkretnih projekata koji imaju mjerljive rezultate (npr. povećanje energetske učinkovitosti, digitalna tranzicija, održivi turizam);
- mjere su povezane s proračunskim programima kako bi se omogućilo praćenje financijske učinkovitosti;
- program doprinosi regionalnoj koheziji i uravnoteženju razvoja otoka Brača u odnosu na županijski prosjek;
- sve mjere pridonose zelenoj i digitalnoj tranziciji kao horizontalnim prioritetima NRS 2030.

Kroz provedbu planiranih mjera, Općina Nerežišća aktivno doprinosi ostvarivanju strateških ciljeva Republike Hrvatske i Splitsko–dalmatinske županije te jača svoju institucionalnu i razvojnu sposobnost.

Na temelju provedene analize, utvrđeno je da su svi prioriteti i mjere Provedbenog programa Općine Nerežišća 2025.–2029. u potpunosti usklađeni s:

- ciljevima i prioritetima Nacionalne razvojne strategije RH do 2030.,
- ciljevima i prioritetima Plana razvoja Splitsko–dalmatinske županije 2022.–2027.,
- te odgovarajućim programskim područjima proračuna Općine Nerežišća.

3.2. Doprinos provedbi Programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. godine (Agenda 2030)

Provedbeni program Općine Nerežišća 2025.–2029. usklađen je s globalnim ciljevima održivog razvoja (UN Sustainable Development Goals – Agenda 2030) te doprinosi njihovoj provedbi kroz konkretne lokalne mjere i projekte koji integriraju gospodarske, društvene i okolišne aspekte održivosti.
Program posebno doprinosi sljedećim ciljevima održivog razvoja:

Cilj 3. Zdravlje i dobrobit – unaprjeđenjem zdravstvene, socijalne i sportske infrastrukture, poticanjem zdravih stilova života i dostupnosti javnih usluga.
Cilj 4. Kvalitetno obrazovanje – ulaganjem u predškolsku i obrazovnu infrastrukturu, digitalizacijom obrazovanja i promicanjem cjeloživotnog učenja.

Cilj 7. Pristupačna i čista energija – poticanjem korištenja obnovljivih izvora energije i energetskom obnovom javnih zgrada.
Cilj 8. Dostojanstven rad i gospodarski rast – jačanjem poduzetništva, potporom malim i srednjim poduzetnicima te razvojem održivog turizma.
Cilj 9. Industrija, inovacije i infrastruktura – razvojem komunalne i prometne infrastrukture te ulaganjima u istraživačko-inovacijske kapacitete.
Cilj 11. Održivi gradovi i zajednice – unaprjeđenjem javnih prostora, kulturne i društvene infrastrukture te promicanjem participacije građana.
Cilj 13. Klimatska akcija – provedbom mjera za prilagodbu klimatskim promjenama, gospodarenjem otpadom i energetski učinkovitom infrastrukturom.
Cilj 16. Mir, pravda i snažne institucije – jačanjem kapaciteta javne uprave, strateškog planiranja i transparentnog upravljanja.
Cilj 17. Partnerstva za ciljeve – kroz suradnju s regionalnim i nacionalnim institucijama, civilnim društvom i privatnim sektorom u provedbi razvojnih projekata.

Poštivanje horizontalnih načela – SDG 5: Ravnopravnost spolova[16]

U svim aktivnostima koje se planiraju i provode u okviru socijalnog i društvenog razvoja Općine, poštuje se načelo ravnopravnosti spolova u skladu s ciljevima Održivog razvoja Ujedinjenih naroda (SDG 5) i horizontalnim načelima Europske unije.
Poseban naglasak stavlja se na jednake mogućnosti za žene i muškarce, uključujući pristup obrazovanju, zapošljavanju, socijalnim i zdravstvenim uslugama, kao i sudjelovanje u procesima odlučivanja.
Općina će osigurati da svi planirani projekti i mjere doprinose smanjenju rodnih nejednakosti, promicanju uključivosti i društvene jednakosti te sprječavanju diskriminacije po bilo kojoj osnovi.
Na taj način, Provedbeni program pridonosi provedbi temeljnih načela Agende 2030 – inkluzivnosti, pravednosti, otpornosti i održivosti, te osigurava da lokalne politike doprinose globalnim ciljevima razvoja.

3.3. Doprinos provedbi zelene tranzicije i digitalne transformacije

Provedbeni program Općine Nerežišća aktivno podržava nacionalne i županijske prioritete zelene i digitalne tranzicije, u skladu s ciljevima Nacionalne razvojne strategije 2030 i europskog Zelenog plana (European Green Deal).

Doprinos zelenoj tranziciji očituje se kroz:

- energetsku obnovu i modernizaciju javnih zgrada,

[16] https://sdgs.un.org/goals

- primjenu obnovljivih izvora energije (solarne elektrane, LED rasvjeta),
- održivo gospodarenje otpadom i promicanje kružnog gospodarstva,
- očuvanje okoliša, prirodnih resursa i biološke raznolikosti,
- poticanje održive mobilnosti, biciklističkog i pješačkog prometa.

Doprinos digitalnoj transformaciji ostvaruje se kroz:

- digitalizaciju javne uprave i uvođenje e-usluga dostupnih građanima,
- korištenje GIS sustava i digitalnih baza za prostorno planiranje,
- edukaciju zaposlenika u području digitalnih kompetencija,
- uvođenje digitalnih procesa u upravljanje komunalnim sustavima.

Kombinacijom mjera usmjerenih na zelenu, digitalnu i društveno odgovornu transformaciju, Općina Nerežišća jača svoju otpornost, učinkovitost i konkurentnost, čime ostvaruje konkretan doprinos globalnoj tranziciji prema održivoj budućnosti.

Provedbom planiranih mjera Općina Nerežišća doprinosi ostvarenju Strateškog cilja 12. Nacionalne razvojne strategije – Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima, a time i provedbi Nacionalnog plana razvoja otoka 2021.–2027., s naglaskom na održiv i uravnotežen razvoj otočne zajednice.

4. MJERE, AKTIVNOSTI I RAZVOJNI PROJEKTI

Predstavljeni strateški okvir razvoja Općine Nerežišća obuhvaća skup mjera i aktivnosti koje omogućuju ostvarenje vizije, ciljeva i razvojnih prioriteta u razdoblju 2025.–2029. godine. Mjere su usklađene s prioritetima Plana razvoja Splitsko–dalmatinske županije i Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine.

Posebni cilj 1.1. – Stvaranje konkurentnog, održivog i resursno učinkovitog gospodarstva temeljenog na znanju

(SC1 – Konkurentno i inovativno gospodarstvo)

MJERA	AKTIVNOSTI
1.1.1. Poboljšavanje poslovnog okruženja za razvoj industrije visokih tehnologija i privlačenja investicija	- Priprema i uređenje prostora za gospodarske zone - Izrada razvojnih planova i dokumentacije za poticanje ulaganja - Promicanje suradnje privatnog i javnog sektora
1.1.3. Promicanje poduzetništva i ulaganja privatnog sektora jačanjem regionalnog eko sustava i regionalnih lanaca vrijednosti	- Razvijanje programa potpore lokalnim poduzetnicima i obrtima - Organizacija edukacija i savjetovanja za mikro i mala poduzeća - Promicanje digitalne transformacije poslovnih procesa

Mjera 1.1.1. Poboljšavanje poslovnog okruženja za razvoj industrije visokih tehnologija i privlačenja investicija

Svrha provedbe mjere je stvaranje poticajnog poslovnog okruženja kroz prostorno i administrativno uređenje područja namijenjenih poduzetništvu i ulagačima.

Provedbom aktivnosti, uključujući razvoj poslovne zone Donji Humac i pripremu potrebne dokumentacije, stvorit će se bolji uvjeti za ulaganja i zapošljavanje te povećati atraktivnost Općine Nerežišća za poslovne subjekte.

Rok provedbe: 12/2026-12/2029

Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel Općine Nerežišća.

Mjera 1.1.3. Promicanje poduzetništva i ulaganja privatnog sektora jačanjem regionalnog eko sustava i regionalnih lanaca vrijednosti

Mjera potiče razvoj lokalnog poduzetništva kroz potporne programe, savjetovanja i digitalizaciju poslovnih procesa. Aktivnosti uključuju razvoj digitalnih sustava i e-usluga za poduzetnike i građane.

Provedbom se doprinosi jačanju konkurentnosti lokalne ekonomije i stvaranju uvjeta za otvaranje novih radnih mjesta.
Rok provedbe: 12/2026.–12/2029.
Nadležnost: Općina Nerežišća – odjel za gospodarstvo i razvoj.

Posebni cilj 1.3. – Razvoj teritorijalno ravnomjerno raspoređenog, cjelogodišnjeg, difersificiranog, održivog i inovativnog turizma

(SC1 – Konkurentno i inovativno gospodarstvo)

MJERA	AKTIVNOSTI
1.3.1. Unapređenje sustava destinacijskog razvoja i upravljanja destinacijama	- Izrada i provedba lokalnih turističkih planova - Suradnja s turističkim zajednicama i županijom - Promicanje kulturne i prirodne baštine
1.3.2. Razvoj turističke i posjetiteljske infrastrukture	- Ulaganja u opremanje turističkih lokaliteta i kulturnih dobara - Uređenje pristupnih puteva i vidikovaca - Povećanje pristupačnosti turističkih zona
1.3.4. Razvoj vještina, znanja i kompetencija potrebnih u turističkom privređivanju i kontinuirana prilagodba promjenama na tržištu rada	- Edukacije za djelatnike u turizmu - Promicanje održivog poslovanja i interpretacije kulturne baštine

Mjera 1.3.1. Unapređenje sustava destinacijskog razvoja i upravljanja destinacijama

Mjera doprinosi jačanju turističke prepoznatljivosti Općine kroz izradu i provedbu lokalnih turističkih planova, kao i jačanje koordinacije dionika u turizmu.

Aktivnosti uključuju potporu razvoju kulturnih događanja i festivala te stvaranje preduvjeta za održivi i kulturni turizam.

Rok provedbe: 12/2026-12/2028

Nadležnost:Jedinstveni upravni odjel.

Mjera 1.3.2. Razvoj turističke i posjetiteljske infrastrukture

Svrha mjere je unaprijediti turističku infrastrukturu kroz uređenje i opremanje kulturnih lokaliteta, pristupnih puteva i vidikovaca. Projekti poput tematskih staza, biciklističkih ruta i pristupa luci Smrka pridonose jačanju turističke ponude i identiteta destinacije.

Rok provedbe: 09/2028.–12/2029.

Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel Općine Nerežišća u suradnji s turističkim sektorom.

Mjera 1.3.4. Razvoj vještina, znanja i kompetencija potrebnih u turističkom privređivanju i kontinuirana prilagodba promjenama na tržištu rada

Cilj mjere je razvoj stručnih znanja djelatnika u turizmu putem edukacija, radionica i osposobljavanja za inovativne oblike ponude. Mjera doprinosi stvaranju kompetentne radne snage i razvoju održivog, cjelogodišnjeg turizma.

Rok provedbe: 12/2026.–12/2029.

Nadležnost: Turistička zajednica i Jedinstveni upravni odjel.

Posebni cilj 2.2. – Stvaranje suvremenog obrazovnog sustava

(SC2 – Obrazovani i zaposleni ljudi)

MJERA	AKTIVNOSTI
2.2.1. Unapređenje kvalitete sustava odgoja i obrazovanja implementacijom novih programa, izgradnjom nove i obnovom postojeće infrastrukture	- Održavanje i modernizacija predškolskih i školskih objekata - Energetska učinkovitost i sigurnost prostora - Ulaganje u funkcionalnost i opremljenost objekata
2.2.2. Poticanje cjeloživotnog učenja usklađenog s potrebama društva i gospodarstva	- Organizacija dodatnih edukacijskih programa i radionica - Poticanje obrazovanja odraslih i digitalnih vještina

Mjera 2.2.1. Unapređenje kvalitete sustava odgoja i obrazovanja implementacijom novih programa, izgradnjom nove i obnovom postojeće infrastrukture

Svrha mjere je modernizirati i energetski obnoviti predškolske i školske objekte, te povećati sigurnost i kvalitetu odgojno-obrazovnog okruženja.

Projekti poput dovršetka izgradnje i opremanja dječjeg vrtića i jaslica te rekonstrukcije prostora DV Mrvica doprinose stvaranju jednakih uvjeta za sve korisnike.

Rok provedbe: 12/2026-12/2029

Nadležnost: Općina Nerežišća

Mjera 2.2.2. Poticanje cjeloživotnog učenja usklađenog s potrebama društva i gospodarstva

Mjera promiče stalno učenje i prilagodbu tržištu rada kroz organizaciju edukacija i suradnju s regionalnim obrazovnim institucijama.

Time se podiže razina znanja i vještina stanovništva te doprinosi zapošljivosti lokalne radne snage.

Rok provedbe: 09/2026.–12/2029.

Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel u suradnji s ustanovama za obrazovanje odraslih.

Posebni cilj 3.1. – Zaštita okoliša i prirode i stvaranje otpornosti na klimatske promjene i prirodne katastrofe

(SC8 – Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost)

MJERA	AKTIVNOSTI
3.1.1. Vrednovanje, zaštita i održivo korištenje prirodnih resursa	- Uređenje i očuvanje prirodnih površina - Promicanje održivog korištenja resursa
3.1.2. Promicanje prilagodbe na klimatske promjene i otpornosti na katastrofe	- Izrada i ažuriranje procjene rizika od klimatskih promjena i katastrofa, - Zelenu infrastrukturu (sadnja drvoreda, očuvanje zelenih površina, smanjenje toplinskih otoka), - Poticanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u javnim objektima,
3.1.3. Unapređenje sustava cjelovitog i održivog gospodarenja otpadom	- Uspostava modernog sustava gospodarenja otpadom - Edukacija stanovništva

Mjera 3.1.1. Vrednovanje, zaštita i održivo korištenje prirodnih resursa

Provedbom mjere osigurava se očuvanje prirodnih i krajobraznih vrijednosti, uz uređenje javnih površina i jačanje svijesti građana o važnosti zaštite okoliša.
Aktivnosti uključuju sanaciju i uređenje Nerežiških voda i drugih prirodnih lokaliteta.
Rok provedbe: 10/2027.–12/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel i komunalno društvo.

3.1.2. Promicanje prilagodbe na klimatske promjene i otpornosti na katastrofe

Ova mjera obuhvaća aktivnosti usmjerene na smanjenje ranjivosti lokalne zajednice na učinke klimatskih promjena i povećanje otpornosti na prirodne i druge katastrofe.
Naglasak je na prevenciji, edukaciji i planiranju, a ne samo na sanaciji posljedica.
Rok provedbe: 12/2027.–12/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel i komunalno društvo.

Mjera 3.1.3. Unapređenje sustava cjelovitog i održivog gospodarenja otpadom

Svrha mjere je unaprijediti sustav prikupljanja i recikliranja otpada te ukloniti nelegalna odlagališta.
Digitalno praćenje otpada i edukacija stanovništva osigurat će održivo gospodarenje resursima i smanjenje utjecaja na okoliš.
Rok provedbe:12/2027.–12/2029.
Nadležnost: Komunalno društvo i Općina Nerežišća.

Posebni cilj 3.2. – Održivi razvoj infrastrukturnih sustava
(SC10 – Održiva mobilnost)

MJERA	AKTIVNOSTI
3.2.1. Podizanje kvalitete i održivosti komunalnog sustava	- Modernizacija komunalne infrastrukture - Ulaganja u ekološka rješenja i vozila
3.2.4. Razvoj i unapređenje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u skladu s razvojem Županije	- Sanacija i dogradnja odvodnih mreža - Ulaganja u rješavanje oborinskih voda

Mjera 3.2.1. Podizanje kvalitete i održivosti komunalnog sustava
Mjera se odnosi na modernizaciju komunalne infrastrukture, uključujući ceste, prometnu i tehničku opremu.
Realizacijom projekata kao što su uređenje nerazvrstanih cesta, sanacija ceste „Nerežiške vode" i rekonstrukcija ŽC-6191 Murvica – Vela Farska, osigurava se bolja povezanost i sigurnost prometa.
Rok provedbe: 12/2027.–12/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel Općine Nerežišća i komunalno društvo.

Mjera 3.2.4. Razvoj i unapređenje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u skladu s razvojem Županije
Svrha mjere je osigurati učinkovitu zaštitu okoliša i zdravlja stanovništva kroz dogradnju i modernizaciju sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda. Aktivnosti obuhvaćaju izradu i provedbu projekata odvodnje te sustavno održavanje postojeće mreže, čime se smanjuje rizik od poplava i onečišćenja tla i voda.
Rok provedbe: 12/2028.–12/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel u suradnji s komunalnim i vodnim društvima.

Posebni cilj 3.3. – Energetska tranzicija Županije

(SC8 – Ekološka i energetska tranzicija)

MJERA	AKTIVNOSTI
3.3.1. Povećavanje energetske učinkovitosti i uporabe OIE javne infrastrukture	Energetska obnova javnih objekata Izgradnja elektroenergetske mreže

Mjera 3.3.1. Povećavanje energetske učinkovitosti i uporabe OIE javne infrastrukture

Cilj mjere je smanjenje potrošnje energije u javnim i društvenim zgradama te povećanje udjela obnovljivih izvora energije. Provedbom energetske obnove objekata, modernizacijom javne rasvjete i instalacijom fotonaponskih sustava doprinosi se ostvarenju nacionalnih ciljeva zelene tranzicije i klimatske neutralnosti.

Rok provedbe: 12/2027.–12/2029.

Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel Općine Nerežišća u suradnji s Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost.

Posebni cilj 3.4. Održiva mobilnost

(SC10 – Održiva mobilnost)

MJERA	AKTIVNOSTI
3.4.1. Unapređenje sustava javnog prijevoza	- Modernizacija i bolja organizaciju autobusnih linija - Uspostava novih autobusnih linija/stajališta
3.4.2. Unapređenje kolnog i pješačkog prometa	- Uređenje nogostupa, pješačkih prijelaza i javne rasvjete, - Osiguravanje pristupačnosti za osobe smanjene pokretljivosti,
3.4.3. Promoviranje i razvoj biciklističkog prometa	- Izgradnja i označavanje biciklističkih staza i ruta, - Postavljanje servisnih stanica i parkirališta za bicikle, promociju biciklizma kroz manifestacije, edukacije i kampanje, uključivanje biciklističke infrastrukture u turističku ponudu (npr. bike-friendly smještaji i karte ruta).

3.4.1. Unapređenje sustava javnog prijevoza

Mjera je usmjerena na poboljšanje dostupnosti, učinkovitosti i održivosti javnog prijevoza na području općine i otoka.
Cilj mjere: osigurati bolju povezanost stanovništva i smanjiti ovisnost o osobnim vozilima, uz smanjenje emisija stakleničkih plinova.
Rok provedbe: 12/2028.–12/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel Općine Nerežišća i komunalno društvo.

3.4.2. Unapređenje kolnog i pješačkog prometa

Mjera obuhvaća ulaganja u prometnu infrastrukturu s ciljem povećanja sigurnosti, protočnosti i kvalitete života u naseljima.
Cilj mjere: povećati sigurnost sudionika u prometu, potaknuti pješačenje i smanjiti negativan utjecaj prometa na okoliš i lokalnu zajednicu.
Rok provedbe: 12/2028.–12/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel Općine Nerežišća i komunalno društvo.

3.4.3. Promoviranje i razvoj biciklističkog prometa

Mjera se odnosi na poticanje održivih oblika mobilnosti, s naglaskom na biciklizam kao zdravo, ekološko i ekonomski povoljno prijevozno sredstvo.
Cilj mjere: povećati broj korisnika bicikla u svakodnevnom prometu i turističkim aktivnostima te doprinijeti smanjenju emisija CO_2 i razvoju aktivnog turizma.
Rok provedbe: 12/2028.–12/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel Općine Nerežišća i komunalno društvo.

Posebni cilj 4.1. – Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovnika SDŽ
(SC5 – Zdrav, aktivan i kvalitetan život)

MJERA	AKTIVNOSTI
4.1.1. Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav zdravstva na području Splitsko-dalmatinske županije i stvaranje uvjeta za pružanje visokokvalitetnih zdravstvenih usluga	× Održavanje i opremanje , zdravstvenih prostora × Povećanje dostupnosti osnovnih javnih i zdravstvenih usluga
4.1.2.Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav socijalne skrbi na području Općine s naglaskom na podršku programima deinstitucionalizacije	× Održavanje i opremanje društvenih i socijalnih prostora ×Povećanje dostupnosti socijalnih usluga
4.1.3. Poboljšavanje kvalitete i dostupnosti društvenih i kulturnih sadržaja i povezane infrastrukture	× Unaprjeđenje i valorizacija kulturne infrastrukture i programa × Organizacija kulturnih događanja i manifestacija
4.1.4. Stvaranje uvjeta za razvoj i promicanje kulture sporta, rekreacije i aktivnog i zdravog života	× Uređenje i održavanje sportskih i rekreativnih površina × Poticanje aktivnog i zdravog načina života kroz lokalne programe

Mjera 4.1.1. Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav zdravstva na području Splitsko-dalmatinske županije i stvaranje uvjeta za pružanje visokokvalitetnih zdravstvenih usluga

Mjera ima za cilj poboljšati dostupnost i kvalitetu zdravstvenih usluga kroz ulaganja u infrastrukturu i programe skrbi. Posebna pozornost posvećuje se ranjivim skupinama stanovništva te razvoju mreže usluga podrške u zajednici.
Rok provedbe: 09/2027.–12/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel i partneri iz područja zdravstva i socijalne skrbi.

4.1.2.Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav socijalne skrbi na području Općine s naglaskom na podršku programima deinstitucionalizacije

Ova mjera usmjerena je na razvoj dostupnog, kvalitetnog i ravnomjerno raspoređenog sustava socijalne skrbi na području Općine. Poseban naglasak stavlja se na poticanje procesa deinstitucionalizacije, odnosno prijelaza s institucionalne skrbi prema uslugama u zajednici koje omogućuju korisnicima da žive samostalnije i uključeno u društvo. Mjera obuhvaća jačanje kapaciteta lokalnih pružatelja socijalnih usluga, razvoj obiteljskih i izvaninstitucionalnih oblika skrbi (poput pomoći u kući, dnevnih boravaka, savjetovališta) te

povezivanje različitih dionika u zajednici radi stvaranja integriranog sustava podrške za ranjive skupine.
Rok provedbe: 06/2027.–06/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel i partneri iz područja zdravstva i socijalne skrbi.

Mjera 4.1.3. Poboljšavanje kvalitete i dostupnosti društvenih i kulturnih sadržaja i povezane infrastrukture

Cilj mjere je potaknuti kulturni razvoj i očuvati lokalnu baštinu kroz obnovu kulturne infrastrukture i organizaciju manifestacija. Time se potiče društvena uključenost, jača identitet zajednice i doprinosi kvaliteti života stanovnika.
Rok provedbe: 12/2026.–12/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel i kulturne ustanove Općine.

Mjera 4.1.4. Stvaranje uvjeta za razvoj i promicanje kulture sporta, rekreacije i aktivnog i zdravog života

Svrha mjere je povećati dostupnost sportskih sadržaja te poticati aktivan način života. Ulaganjem u sportsku infrastrukturu i lokalne programe rekreacije doprinosi se zdravlju, socijalnoj uključenosti i kvalitetnom korištenju slobodnog vremena.
Rok provedbe: 12/2026.–12/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel i sportske udruge.

Posebni cilj 4.2. – Dobro upravljanje

(SC7 – Sigurnost za stabilan razvoj)

MJERA	AKTIVNOSTI
4.2.1. Jačanje ljudskih potencijala u javnom sektoru	× Edukacija i stručno usavršavanje zaposlenika u javnoj upravi × Jačanje kapaciteta za pripremu i provedbu razvojnih projekata
4.2.4. Unapređenje sustava strateškog planiranja i upravljanja prostorom	× Izrada strateških i planskih dokumenata × Unaprjeđenje sustava prostornog planiranja i nadzora

Mjera 4.2.1. Jačanje ljudskih potencijala u javnom sektoru

Cilj mjere je unaprijediti stručne i organizacijske kapacitete zaposlenika u javnoj upravi kroz sustavne edukacije i stručno usavršavanje. Time se povećava učinkovitost i kvaliteta pružanja javnih usluga, a ujedno se jača kapacitet Općine za provedbu razvojnih projekata.
Rok provedbe: 12/2028.–12/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel Općine Nerežišća.

Mjera 4.2.4. Unapređenje sustava strateškog planiranja i upravljanja prostorom

Mjera obuhvaća izradu i ažuriranje strateških i planskih dokumenata te razvoj digitalnih alata za prostorno planiranje. Time se omogućuje učinkovitije upravljanje prostorom i usklađen razvoj naselja s načelima održivosti.
Rok provedbe: 12/2027.–12/2029.
Nadležnost: Jedinstveni upravni odjel i stručne službe za prostorno planiranje.

5. POKAZATELJI REZULTATA MJERA

Predstavljeni strateški okvir razvoja Općine Nerežišća čiji je važan čimbenik i pokazatelj uspješnosti ostvarenja dokument Provedbeni program uključuje razrađene mjere koje su vitalne kako bi se predviđeni ciljevi, vizija i mandatni planovi ostvarili u razdoblju od 2022.-2025. godine. U nastavku je predstavljeno 22 mjere koje će kroz jasno definirane pokazatelje i aktivnosti definirati uspješnost provedbe i razvoja JLS. Sve definirane mjere logički su usklađene s prioritetima djelovanja, odnosno ciljevima Nacionalne razvojne strategije 2030.

U nastavku je prikaz svih mjera i aktivnosti u korelaciji s ciljevima Nacionalne razvojne strategije. Također, u sklopu svakog tematskog cilja, uvrštena je lista razvojnih projekata koji se planiraju financirati kroz mandatno razdoblje, a dio kojih će se financirati ovisno o faktorima potencijala vanjskih izvora financiranja (dostupnost EU sredstava, državni natječaji i sl.).

Tablica 10. Pokazatelji rezultata i učinaka po mjerama (2025.–2029.)

R.B.	NAZIV MJERE	POKAZATELJ REZULTATA	PV 2025	2026	2027	2028	2029
1	1.1.1. Poboljšavanje poslovnog okruženja za razvoj industrije visokih tehnologija i privlačenja investicija	1) Izrađene projektne dokumentacije (kom)	0	1	2	3	4
		2) Novih ulaganja/ulagatelja (broj)	0	0	1	2	3
2	1.1.3. Promicanje poduzetništva i ulaganja privatnog sektora jačanjem regionalnog eko sustava i regionalnih lanaca vrijednosti	1) Dodijeljene potpore MSP-ovima (kom)	0	2	4	6	8
		2) Info/radionice za poduzetnike (broj)	0	2	3	4	4
3	1.3.1. Unapređenje sustava destinacijskog razvoja i upravljanja destinacijama	1) Planovi/studije destinacije (kom)	0	1	2	2	3
		2) Uključeni dionici (broj)	0	10	15	20	25
4	1.3.2. Razvoj turističke i posjetiteljske infrastrukture	1) Uređene lokacije/objekti (kom)	0	1	2	3	3

		2) Novi interpretacijski sadržaji (kom)	0	1	2	3	3
5	1.3.4. Razvoj vještina, znanja i kompetencija potrebnih u turističkom privređivanju i kontinuirana prilagodba promjenama na tržištu rada	1) Edukacije u turizmu (broj)	0	1	2	2	3
		2) Polaznici edukacija (osobe)	0	15	25	35	45
6	2.2.1. Unapređenje kvalitete sustava odgoja i obrazovanja implementacijom novih programa, izgradnjom nove i obnovom postojeće infrastrukture	1) Obnovljeni/rekonstruirani objekti (kom)	0	1	2	2	3
		2) Djeca u poboljšanim uvjetima (broj)	0	20	40	50	60
7	2.2.2. Poticanje cjeloživotnog učenja usklađenog s potrebama društva i gospodarstva	1) Programi CŽU pokrenuti (broj)	0	1	2	2	3
		2) Polaznici CŽU (osobe)	0	10	20	30	40
8	3.1.1.Vrednovanje, zaštita i održivo korištenje prirodnih resursa	1) Uređene/zaštićene lokacije (kom)	0	1	2	2	3
		2) Edukacije o očuvanju prirode (broj)	0	2	3	4	4
9	3.1.2. Promicanje prilagodbe na klimatske promjene i otpornosti na katastrofe	1) Provedene mjere prilagodbe (kom)	0	1	2	3	3
		2) Studije rizika i zaštite (kom)	0	1	1	2	2
10	3.1.3. Unapređenje sustava cjelovitog i održivog gospodarenja otpadom	1) Sanirana divlja odlagališta (kom)	0	1	2	3	4
		2) Postavljeni pametni nadzorni sustavi (lokacije)	0	2	2	2	3
11	3.2.1. Podizanje kvalitete i održivosti komunalnog sustava	1) Uređene/modernizirane lokalne ceste	0	1	2	3	4
		2) Postavljena nova komunalna oprema (jedinice)	0	2	3	4	5
12	3.2.4. Razvoj i unapređenje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u skladu s razvojem Županije	1) Nove dionice oborinske/kanalizacijske mreže (m)	0	300	700	1100	1500
		2) Kritične točke riješene (lokacije)	0	1	2	3	4
13	3.3.1. Povećavanje energetske učinkovitosti i uporabe OIE javne infrastrukture	1) Postavljene LED rasvjetne jedinice (kom)	0	80	120	150	200
		2) EE obnova objekata (kom)	0	1	2	3	4

14	3.4.1. Unapređenje sustava javnog prijevoza	1) Uspostavljene nove autobusne linije/stajališta (broj)	0	1	2	2	3
		2) Broj korisnika javnog prijevoza godišnje (osobe)	0	200	250	300	300
15	3.4.2. Unapređenje kolnog i pješačkog prometa	1) Prometne studije (kom)	0	1	1	2	2
		2) Uređene prometnice/parkirališta (lokacije)	0	1	2	3	4
16	3.4.3. Promoviranje i razvoj biciklističkog prometa	1) Nove biciklističke rute (km)	0	1.0	2.5	4.0	5.0
		2) Signalizacija biciklističkih trasa (lokacije)	0	2	4	6	8
17	4.1.1. Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav zdravstva na području Splitsko-dalmatinske županije i stvaranje uvjeta za pružanje visokokvalitetnih zdravstvenih usluga	1) Uređene usluge (broj)	0	2	4	5	6
		2) Korisnici programa skrbi (osobe)	10	9	8	7	6
18	4.1.2.Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav socijalne skrbi na području Općine s naglaskom na podršku programima deinstitucionalizacije	1) Uređene usluge (broj)	0	2	4	5	6
		2) Korisnici programa skrbi (osobe)	10	9	8	7	6
19	4.1.3. Poboljšavanje kvalitete i dostupnosti društvenih i kulturnih sadržaja i povezane infrastrukture	1) Uređeni kulturni prostori (kom)	0	1	1	2	2
		2) Programi/manifestacije (broj)	0	10	20	25	30
20	4.1.4. Stvaranje uvjeta za razvoj i promicanje kulture sporta, rekreacije i aktivnog i zdravog života	1) Uređena sportska infrastruktura (kom)	0	1	2	2	2
		2) Sportski programi (broj)	0	5	5	7	30
21	4.2.1. Jačanje ljudskih potencijala u javnom sektoru	1) Edukacije službenika (broj)	0	1	1	2	2
		2) Zaposlenici koji su prošli edukaciju (osobe)	0	3	5	5	7
22	4.2.4. Unapređenje sustava strateškog planiranja i upravljanja prostorom	1) Pripremljeni strateški akti (kom)	0	1	1	2	2
		2) Vrijeme izdavanja akata (dani)	0	5	10	12	15

5.2. Način praćenja pokazatelja

Praćenje se provodi kontinuirano tijekom trajanja Provedbenog programa.
Nadležna tijela (Općina Nerežišća i Jedinstveni upravni odjel) prikupljaju podatke putem:

- izvješća o provedbi projekata i mjera,
- proračunskog praćenja i evidencije troškova,
- suradnje s vanjskim partnerima (npr. Vodovod Brač, komunalna poduzeća, Turistička zajednica).

Pokazatelji se evaluiraju godišnje, a rezultati se prikazuju u Izvješću o provedbi Provedbenog programa, koje se dostavlja Općinskom vijeću i MRRFEU-u.

5.3. Evaluacija i ažuriranje pokazatelja

U slučaju promjena u okolnostima provedbe (npr. novi izvori financiranja, promjena opsega projekata), pokazatelji se mogu ažurirati kroz izmjene i dopune Provedbenog programa, uz zadržavanje osnovne metodologije praćenja.

6. INDIKATIVNI FINANCIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU MJERA

Indikativni financijski okvir izrađen je u skladu s načelima programskog proračuna i odredbama Zakona o proračunu (NN 144/21). Predstavlja okvirne iznose planiranih sredstava potrebnih za provedbu svih mjera definiranih u ovom Provedbenom programu za razdoblje 2025.–2029.

Financijski okvir nije pravno obvezujući dokument, već projekcija troškova koja će se konkretizirati kroz godišnje proračune Općine Nerežišća i druge financijske planove. Iznosi su prikazani indikativno, u tisućama eura (EUR), s napomenom da se mogu mijenjati ovisno o dostupnosti sredstava i dinamici provedbe projekata.

6.1. Struktura financiranja

Planirana sredstva obuhvaćaju sljedeće izvore:

- Općinski proračun – sredstva iz redovitih prihoda Općine Nerežišća,
- Nacionalni fondovi i državni proračun – Ministarstva, agencije i fondovi RH,
- EU fondovi i programi – sredstva EFRR, Kohezijskog fonda, ESF+, Programa ruralnog razvoja, Interreg i drugih,
- Ostali izvori – javna poduzeća, privatni sektor, donacije i partnerstva.

Tablica 11. Indikativni financijski okvir provedbenog programa (2026.–2029.)

CILJ 1 – KONKURENTNO I INOVATIVNO GOSPODARSTVO

Program	Aktivnost / projekt	Naziv mjere	2026	2027	2028	2029	Ukupno
1009 Komunalna infrastruktura	A100017 Poslovna zona Balun–Vrpovje	1. Poboljšavanje poslovnog okruženja	10.000,00	0,00	200.000,00	200.000,00	410.000,00
1001 Opći poslovi	A100001 Redovna djelatnost OU	2. Promicanje poduzetništva	5.500,00	0,00	0,00	0,00	5.500,00
1001 Opći poslovi	A100001 Redovna djelatnost OU	3. Unapređenje destinacijskog upravljanja	2.258,52	0,00	0,00	0,00	2.258,52
1010 Građevinski objekti	A100021 Ostali građevinski objekti	4. Razvoj turističke i posjetiteljske infrastrukture	31.500,00	0,00	0,00	0,00	31.500,00
1001 Opći poslovi	A100001 Redovna djelatnost OU	5. Razvoj vještina u turizmu	3.981,69	0,00	0,00	0,00	3.981,69

CILJ 2 – RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Program	Aktivnost / projekt	Naziv mjere	2026	2027	2028	2029	Ukupno
1006 Predškolski odgoj	A100008 + K100019	6. Unapređenje kvalitete odgoja i obrazovanja (vrtić)	350.000,00	650.000,00	24.000,00	0,00	1.024.000,00
1007 Školstvo	A100009	7. Poticanje cjeloživotnog učenja	39.626,80	0,00	0,00	0,00	39.626,80

CILJ 3 – ODRŽIVI RAZVOJ I INFRASTRUKTURA

Program	Aktivnost / projekt	Naziv mjere	2026	2027	2028	2029	Ukupno

Program	Aktivnost / projekt	Naziv mjere	2026	2027	2028	2029	Ukupno
1009 Komunalna infrastruktura	A100011	8. Vrednovanje i zaštita prirodnih resursa	14.000,00	0,00	0,00	0,00	14.000,00
1011 Zaštita okoliša	A100022	9. Prilagodba klimatskim promjenama	71.447,98	0,00	0,00	0,00	71.447,98
1009 Komunalna infrastruktura	A100011 + A100012 + A100013	10. Održivo gospodarenje otpadom	23.000,00	0,00	0,00	0,00	23.000,00
1009 Komunalna infrastruktura	projekti odvodnje (A100021)	11. Podizanje kvalitete komunalnog sustava	1.766.431,31	0,00	0,00	0,00	1.766.431,31
1010 Građevinski objekti	A100021 (odvodnja)	12. Unapređenje sustava odvodnje	72.028,06	100.000,00	0,00	0,00	172.028,06
1009 Komunalna infrastruktura	A100012	13. Energetska učinkovitost i OIE	55.931,31	1.700.000,00	10.500,00	0,00	1.766.431,31
1010 Građevinski objekti	A100021	14. Unapređenje javnog prijevoza	20.000,00	0,00	0,00	0,00	20.000,00
1009 Komunalna infrastruktura	A100021 + A100013	15. Unapređenje kolnog i pješačkog prometa	376.809,07	0,00	0,00	0,00	376.809,07
1010 Građevinski objekti	A100021	16. Razvoj biciklističkog prometa	31.500,00	0,00	0,00	0,00	31.500,00

CILJ 4 – DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA I KVALITETA ŽIVOTA

Program	Aktivnost / projekt	Naziv mjere	2026	2027	2028	2029	Ukupno

Program	Aktivnost / projekt	Naziv mjere	2026	2027	2028	2029	Ukupno
1003 Socijalna skrb	A100004 + A100005	18. Socijalne usluge i deinstitucionalizacija	40.650,25	20.000,00	20.000,00	20.000,00	100.650,25
1008 Kultura	A100010 + K101023	19. Kulturna infrastruktura i programi	933.433,34	0,00	0,00	0,00	933.433,34
1005 Sport	A100007 + K100009	20. Razvoj sporta i rekreacije	373.241,99	0,00	0,00	0,00	373.241,99
1010 Građevinski objekti	A100021	17. Poboljšanje dostupnosti zdravstvenih usluga	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00
1001 Opći poslovi	A100001	21. Jačanje ljudskih potencijala javnog sektora	241.875,00	0,00	0,00	0,00	241.875,00
1012 Unapređenje prostora	A100025	22. Unapređenje sustava prostornog planiranja	161.875,00	80.000,00	0,00	0,00	241.875,00

6.2. Financijski zaključci

Ukupna vrijednost planiranih ulaganja u razdoblju 2026.–2029. iznosi oko 6.553.246,96 €

Predviđa se postupno povećanje udjela vanjskih izvora financiranja (EU i nacionalnih) tijekom razdoblja provedbe.

Godišnja dinamika ulaganja usklađena je s planiranim prihodima i fiskalnim kapacitetom Općine.

7. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

7.1. Sustav praćenja provedbe

Sustav praćenja provedbe Provedbenog programa Općine Nerežišća 2025.–2029. osmišljen je s ciljem osiguravanja transparentnosti, učinkovitosti i pravodobnog donošenja odluka. Praćenje se provodi kontinuirano tijekom cijelog razdoblja provedbe, a temelji se na definiranim pokazateljima i redovitim izvještajima.

Nositelj praćenja provedbe Provedbenog programa je Jedinstveni upravni odjel Općine Nerežišća, u suradnji s izrađivačem dokumenta (Poduzetnički centar Aktiva d.o.o.) i partnerskim institucijama.

7.2. Način praćenja provedbe mjera

Praćenje se temelji na tri osnovna stupnja:

Operativno praćenje – provodi se na razini pojedinih mjera i aktivnosti.
Nadležni odjeli i službe Općine prate provedbu projekata, ostvarene pokazatelje i troškove.

Središnje praćenje – koordinira ga Jedinstveni upravni odjel, koji prikuplja podatke od svih nositelja i partnera. Ti se podaci agregiraju u obliku godišnjih izvješća o provedbi.

Evaluacija provedbe – provodi se sredinom i na kraju razdoblja (2027. i 2029.).
Cilj je ocijeniti postignute rezultate, učinkovitost trošenja sredstava i stupanj ostvarenja ciljeva.

7.3. Izvještavanje o provedbi

Izvještavanje je važan element sustava praćenja i obuhvaća sljedeće aktivnosti:

- Polugodišnje i godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa,
- Tematska izvješća o provedbi pojedinih mjera i projekata,
- Završno izvješće nakon isteka programskog razdoblja.

Izvješća sadrže:

- opis stanja provedbe po mjerama i projektima,
- pregled korištenih sredstava,
- analizu pokazatelja i postignutih rezultata,

- ocjenu učinkovitosti i preporuke za daljnje razdoblje.

Godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa podnosi načelnik Općine Nerežišća Općinskom vijeću, a nakon usvajanja se dostavlja Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova EU, sukladno odredbama Uputa 2.0.

7.4. Mehanizmi revizije i ažuriranja programa

Provedbeni program može se mijenjati i dopunjavati:

- ako dođe do promjene zakonskih ili financijskih okolnosti,
- ako se pojave novi izvori financiranja ili prioriteti,
- ili ako evaluacija pokaže potrebu za korekcijom mjera i ciljeva.

Izmjene i dopune donosi Općinsko vijeće Općine Nerežišća na prijedlog načelnika, uz poštivanje istih metodoloških načela koja vrijede za izradu izvornog dokumenta.

7.5. Transparentnost i komunikacija s javnošću

Općina Nerežišća osigurat će redovito informiranje građana o tijeku provedbe putem:

- službene web stranice Općine,
- objava na oglasnim pločama i društvenim mrežama,
- javnih prezentacija i radionica.

Time se doprinosi načelima otvorenosti, participativnosti i odgovornosti u lokalnom razvoju.

ZAKLJUČNA NAPOMENA

Provedbeni program Općine Nerežišća 2025.–2029. predstavlja ključni operativni dokument lokalnog razvoja.

Njegovom provedbom Općina potvrđuje opredjeljenje za uravnotežen, održiv i inkluzivan razvoj, koji doprinosi ciljevima Nacionalne razvojne strategije RH do 2030. i Plana razvoja Splitsko-dalmatinske županije.

Izrađivač dokumenta, Poduzetnički centar Aktiva d.o.o., u suradnji s Jedinstvenim upravnim odjelom Općine Nerežišća, osigurava stručnu i administrativnu podršku u provedbi, praćenju i izvještavanju o postignutim rezultatima.

PODUZETNIČKI CENTAR AKTIVA d.o.o.
Listopad, 2025.